№ 198. ZATURDAG 20 AUGUSTUS. A° 1859.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is *f* 24 's jaars of *f* 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaren en Postkantoren abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat Wijk 10, № 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels . . *f* 1.—
Iedere regel meer . . . . - 0.20
Andere Advertentien per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een BIJBLAD.

BUITENLAND.

LONDEN den 18 Augustus.

Uit Portsmouth schrijft men dat een gedeelte der Kanaalvloot eerstdaags naar het Kanaal stevent, om aldaar een oefeningstogt te maken.

— Bij het departement voor Indië is bevel ontvangen transportschepen tot verzending van troepen naar Indië gereed te maken. Er gaan 2811 man naar Calcutta, 1080 naar Bombay, 445 naar Madras en 340 man naar Kurratschi, derhalve in alles 4676 man, de officieren niet medegerekend, tot vervanging van die troepen der voormalige Compagnie welke op hun ontslag hebben aangedrongen. De inscheping heeft nog vóór het einde dezer maand plaats.

— De Daily News maakt eene vergelijking tusschen de Engelsche en Fransche oorlogswerven, dokken en oorlogschepen, het resultaat waarvan is dat de Fransche dokbassins grooter en de werven talrijker zijn, maar dat de Franschen nog altijd ongeveer 200 oorlogsstoombooten minder hebben dan de Engelschen. Doch in dit oogenblik bouwen zij meer oorlogschepen dan deze, zijn met het herstellen van 72 groote transportstoomschepen bezig en hebben een geregeld en beproefd conscriptie-stelsel, hetwelk Engeland ten eenenmale ontbreekt, al hetwelk onze Regering, in weêrwil der grootste vredelievendheid, in de noodzakelijkheid brengt meer geld dan tot hiertoe aan de uitbreiding der vloot en aan hare bemanning te besteden.

— De Morning Post behelst, naar aanleiding eener zinsnede in de Oesterr. Zeitung, waarin gezegd wordt dat Oostenrijk den Italiaanschen oorlog in het belang van Europa ondernomen had, een lang vertoog, waarvan de slotsom deze is: Als Oostenrijk den oorlog in het belang van Europa aanving, en Keizer Napoleon, zoo als hij zelf zeide, insgelijks in het belang van Europa ten strijde toog, hoe komt het dan dat de beide Keizers, die aan hunne tegenstrijdige zienswijze het leven van honderdduizend menschen hebben opgeofferd, eene schikking sloten, door welke noch het doel van Oostenrijk, het behoud van Lombardije, noch dat des Keizers, de bevrijding van Italië, bereikt is?

— De Great Eastern zal den 22 dezer naar zee gaan; eerst naar Cherbourg, daarna naar Portland en andere punten van de Britsche kust. Een proeftogt op den Atlantischen Oceaan schijnt nog uitgesteld te zijn.

— Het monsterbanket aan den heer R. Cobden, dat de kiezers van het door hem in het Lagerhuis vertegenwoordigd Rochdale beraamd hadden, werd gisteren avond gehouden. Meer dan 2000 personen namen daaraan deel. Tegen het slot van den maaltijd verkreeg de heer Cobden het woord. Hij ving aan met den kiezers dank te zeggen dat zij hem benoemd hadden, toen hij meer dan duizend mijlen van zijn Land verwijderd was, en wijdde over de voordeelen der geheime stemming uit, door welke de zuiverheid der verkiezingen in Amerika zoo goed verzekerd is dat, te Philadelphia bij voorbeeld, gedurende eene halve eeuw geene enkele verkiezing ter zake van omkooping is betwist.

Hij sprak vervolgens over den Italiaanschen oorlog en wenschte Engeland met de gehandhaafde onzijdigheid geluk, waardoor zij hare waardigheid behouden heeft, en tevens evenzeer als vóór den oorlog ontzag aan het Vasteland heeft ingeboezemd. Volgens hem moet Engeland aan geen congres der groote Mogendheden deel nemen, dan onder voorwaarde dat men de Italianen hun eigen regeringsvorm late regelen, zonder gewapende tusschenkomst van eenige Mogendheid hoegenaamd. Dewijl hij veel in Italië gereisd heeft, kon de spreker, ten gevolge der vele daar aangeknoopte betrekkingen, verzekeren dat men in Toskane en in de Legatien onlangs de uitstekendste mannen des Lands tot Volksvertegenwoordigers heeft benoemd, onder welke er zijn die in Centraal Italië even hooge rangen bekleeden als lord Derby en lord Lansdowne in Engeland.

„Wij hebben," dus vervolgde hij, „groot belang bij de buitenlandsche zaken, want het jaarlijksch budget is eerder met het oog op onze buitenlandsche dan op onze binnenlandsche politiek opgemaakt. De grootste vrees die men in Engeland voedt is die voor een inval van Frankrijk, en de uitgaven welke deze hersenschimmige vrees ons berokkent zijn ontzettend groot. Welnu, ik schroom niet te verklaren dat de uitbreiding der wapening in Frankrijk, zoo van de land- als zeemagt, in de tien laatste jaren, evenzeer door de wapeningen in Engeland ontstaan is als deze door de Fransche wapening. De vrees die de Engelschen voor de mogelijkheid van een inval der Franschen voeden wordt door de Noord-Amerikanen bespot. Het zijn vooral de dagbladen welke die vrees inboezemen, en ik raad mijne toehoorders aan de meening van sommige Engelsche dagbladschrijvers sterk te wantrouwen. Wat is het gevolg dier panische vrees geweest? Iedereen weet het, de uitgaven zijn met vier of vijf millioen vermeerderd, en zonder aarzelen verklaar ik dat die uitgave het Land niet veiliger dan vroeger gemaakt heeft, terwijl wij, door drie, vier of vijf millioen aan vermindering der tolregten of aan de uitbreiding van onzen handel met Frankrijk te wijden, veel meer tot behoud van den vrede met dat Land zouden hebben gedaan dan met wat men onze verdedigings-toebereidselen noemt: want die toebereidselen jagen Frankrijk geen schrik aan, maar zouden het kunnen tergen."

De heer Cobden verklaarde verder, dat hij het voorstel van lord Palmerston, om eene plaats in het Kabinet te bekleeden, niet had kunnen aannemen, omdat de zienswijze van dien edelen lord, ten opzigte der buitenlandsche staatkunde, niet met de zijne strookt.

Deze redevoering werd sterk toegejuicht. Na den heer Cobden nam de heer Bright het woord en uitte onderanderen den wensch, dat de Regering ten opzigte der parlementaire hervorming niet beneden de wettige wenschen der Natie blijven moge.

PARIJS den 18 Augustus.
(*Particuliere Correspondentie.*)

De amnestie, gisteren door den Moniteur afgekondigd, maakt bij voortduring veel beweging door geheel Frankrijk. Le Siècle verheft haar zeer hoog; de amnestie, zegt dat blad, is de vrijheid! Le Siècle heeft ongelijk zooveel enthousiasmus aan den dag te leggen; la Presse gaat misschien heden avond nog verder om de zaak te bederven.

Dezen morgen bragt de Moniteur een nieuw besluit, waarbij al de waarschuwingen, tot heden aan de Fransche dagbladen gerigt, nul en van geener waarde worden verklaard. Al de Parijsche bladen, uitgenomen alleen het Journal des Débats, dat, hetzij dan door voorzigtigheid hetzij door bekwaamheid, had weten te ontsnappen, hadden waarschuwingen ontvangen. Volgens de wetgeving van 1852 op de drukpers, kon elk blad, dat drie waarschuwingen had ontvangen, regtens worden opgeheven, en zoo enkele bladen in Frankrijk, na het ontvangen dier drie waarschuwingen, zijn blijven verschijnen, was dit niets dan eene inschikkelijkheid, welke bij de minste aanleiding een einde kon nemen. Maar ofschoon al de vroegere waarschuwingen zijn vernietigd, ofschoon de geheele pers tot den toestand is teruggebragt waarin zij verkeerde na den 17 februarij 1852, toch is er in het besluit niets anders dan hetgeen betrekking heeft tot het verledene; voor de toekomst ondergaat het stelsel waardoor de pers wordt geregeerd niet de minste wijziging. Het gaat met de dagbladen als met de politieke veroordeelden. De vrijheid van drukpers bestaat niet; de dagbladen worden altijd nog met dezelfde straffen bedreigd, even als door de handhaving der algemeene veiligheidswet, na den 14 januarij in werking getreden, iedereen die van een aanval of van medepligtigheid aan een aanval tegen de Regering kan worden beschuldigd, op dezelfde wijze als vroeger zonder veroordeeld te zijn en op een eenvoudig vermoeden naar Algerië gebannen of naar Cayenne gezonden kan worden. Gij begrijpt dat onder deze omstandigheden de hoofden der demokratische partij, de persoonlijke vijanden des Keizers, zoo als Victor Hugo bij voorbeeld, er zich niet aan zullen wagen in Frankrijk terug te keeren. Bij het minste alarm zou men hen naar Cayenne kunnen expediëren en het zou hen misschien wat lastig vallen van daar te ontsnappen.

Wij moeten ons dus niet te zeer haasten met victorie en vrijheid! te roepen. De politieke vrijheid kan niet bestaan zoolang de algemeene veiligheidswet bestaat; de vrijheid der drukpers kan niet bestaan zoolang het organieke besluit van 17 februarij nog van kracht blijft.

En de Siècle die zegt dat de amnestie de vrijheid is (het blad wist toen nog niet dat ook de drukpers was geamnestieerd); en de Presse, die in een even vijandig als vermetel artikel heden avond verklaart dat er zonder vrijheid van drukpers geene regering mogelijk is: dat de regering zonder de vrije drukpers onbekend blijft met de feilen van hare dienaars en ze niet kan verhelpen! Le Siècle en la Presse laten proefballons op, zij emanciperen zich voor eigene rekening, zij wagen zich aan de eerste poging eener vrije discussie, — ik herhaal het: zij kunnen de zaak bederven, de goede bedoelingen van het Hoofd van den Staat tegenhouden, de Ministers en de omgeving des Keizers schrik aanjagen, daar deze zeer goed weten dat het tegen hen is en niet tegen den persoon des Keizers dat de vrije drukpers hare krachten het eerst zou beproeven.

Ik geef hier in korte woorden de denkwijze van helderziende personen terug: de beide amnestiën zijn slechts geïsoleerde feiten, zoolang men alleen de uitwerkselen wegneemt zonder aan de oorzaken te raken; men moet op zijne hoede zijn, de Regering, die welligt tot verdere concessiën niet ongezind is, door den onbedwongen stroom van denkbeelden en kritische beschouwingen geen schrik aan te jagen.

Bovendien mag men hopen dat eerlang over de beide onderwerpen eenig licht zich zal verspreiden; intusschen kan ik de vrees niet bedwingen, dat de goede bedoelingen welke men der Regering toeschrijft alleen in den geest der belanghebbenden bestaan en dat alles zal blijven zoo als het geweest is. Moge de toekomst mij beschamen!

Middelerwijl deelt de Moniteur mede dat de Minister van binnenlandsche zaken met zijne ambtgenooten van buitenlandsche zaken in Algerië en de Koloniën maatregelen heeft beraamd om het besluit der amnestie onmiddellijk ten uitvoer te leggen. Gij zult reeds hebben opgemerkt dat het officiële blad volstrekt geen gewag maakte van de formaliteiten welke de begenadigden te vervullen zullen hebben.

Prins Poniatowski is met eene bijzondere zending naar Florence vertrokken. Men verspreidt te dien aanzien een vrij ongerijmd gerucht en zegt dat deze Prins, die uit Koninklijk bloed is gesproten, door de Fransche Regering aan de Toskaners wordt aanbevolen als haar kandidaat voor den troon. Ik denk dat, wanneer de Prins aankomt, de nationale vergadering zich met algemeene stemmen voor de aanhechting van Toskane aan Sardinië zal hebben verklaard.

Le Siècle deelt heden morgen mede dat de zoon van den Groothertog van Toskane zich te Parijs bevindt en door den Keizer in een gehoor is ontvangen. Napoleon III heeft hem zeker niet beloofd mede te zullen werken tot zijne herstelling op den troon, want ik verneem uit eene zekere bron dat de Keizer, moede van de zwarigheden, welke de Conferentie te Zurich oplevert, aan Italië de zorg wil overlaten om zich naar welgevallen te organiseren; alleen wil hij zich verbinden den Paus te Rome te handhaven en buiten het grondgebied dier stad zal hij nergens handelend tusschen treden.

— Graaf Walewski heeft heden het corps diplomatiek bij zich ontvangen en is vervolgens naar zijn buitenverblijf te Etiolles vertrokken.

— Ook gisteren avond zag men op een aantal plaatsen in de hoofdstad illuminatiën ter viering van de verleende amnestie.

— In het paleis van het Luxembourg wordt de slaapkamer van Maria de Medicis, welke met schilderwerk van Titiaan, Philippe de Champagne en Lesueur prijkt, geheel gerestaureerd.

— Lord Henry Seymour is alhier op vijftigjarigen leeftijd overleden. Hij was de oprigter der beroemde Jockey Club, heeft in Frankrijk de wedrennen in de mode gebragt, en, wat meer is, veel bijgedragen tot de veredeling van het paardenras in dit Land.

— In sommige kringen wordt verzekerd (en ook in een paar groote Engelsche bladen leest men eene dergelijke onderstelling) dat het denkbeeld was geopperd om aan de tegenwoordige verwikkelingen in Midden-Italië, in verband met de bepalingen te Villafranca gemaakt, te gemoet te komen door een regent te benoemen, aan wien voorloopig het bestuur over Toskane, Modena en Parma zou worden opgedragen, benevens ook het militair bewind in de Legatiën. Het hoofddoel van die benoeming zou zijn het concentreren van de strijdkrachten dier Staten. Als de persoon die daartoe aangesteld zou worden, noemde men Prins Napoleon. De Engelsche bladen schijnen echter mis te tasten wanneer zij dit denkbeeld toeschrijven aan de Fransche Regering. Veeleer is het afkomstig van eenige Italianen zelf, die het hebben aangegrepen als een middel om de pogingen der Hertogen van Oostenrijk te keer te gaan. Het is zelfs niet waarschijnlijk dat Frankrijk er zijn zegel aan zal hechten, maar toch is het zeker dat het van Parijs uit aan de Conferentie van Zurich is medegedeeld.

— Het Turijnsche blad l'Opinione verzekert dat de gezanten der Toskaansche Regering, die naar Modena waren gezonden om er over een bondgenootschap te onderhandelen, volkomen geslaagd zijn in hunne zending.

— Men meldt uit Florence dat Garibaldi den 14 dezer aldaar is aangekomen, vergezeld van den majoor Malenchini. Toen hij een bezoek ging afleggen bij den president van den ministerraad, den baron Ricasoli, werd hij door de menigte, welke op het plein van het Palazzo Vecchio was zamengevloeid, met uitbundige toejuichingen ontvangen. De generaal heeft van de trappen die naar het paleis voeren enkele woorden tot de menigte gerigt, waarin hij zediglijk te kennen gaf dat de ontvangst, hem door de burgers van Florence bereid, ver verheven was boven de waarde van hetgeen hij gedaan had, en dat men al zijne geestdrift moest bewaren voor de zaak der Italiaansche onafhankelijkheid.

— Over de vorderingen, laatstelijk door de nijverheid in Japan gemaakt, leest men in Fransche dagbladen: „Te Nangasaki zijn reeds zeven manufactuurfabrieken van allerlei aard, eene fabriek van stoomwerktuigen voor fabriekarbeid, eene glasblazerij, wier voortbrengselen nagenoeg gelijk aan de onze staan, eene fabriek van zeer bruikbare teleskopen, tot zeer billijken prijs, een papiermolen, wiens fabrikaat het onze in stevigheid overtreft, voorts verscheiden drukkerijen en eene chromotypografische inrigting. Niet ver van de stad ligt eene werf, op welke stoombooten voor 's Rijks dienst en voor een geregeld postverkeer tusschen de verschillende havens des Rijks gebouwd worden. De Keizer heeft ook het daarstellen van vijf nieuwe telegraaflijnen en van een spoorweg van Yeddo naar Miako bevolen."

KEULEN den 18 Augustus.

De Koning heeft, volgens het heden morgen uitgegeven bulletin, in den afgeloopen nacht weder een rustigen en verkwikkenden slaap genoten, die een blijkbaar gunstigen invloed op zijne krachten heeft uitgeoefend. Ook de artsen schijnen eenige hoop op betrekkelijke herstelling te voeden, wanneer de twaalfde dag na het toeval dat Z. M. trof gelukkig voorbij zal zijn gegaan. Hiervan zal de Prins Regent zijn besluit afhankelijk maken of hij de reis naar de zeebaden van Ostende, die hem tot versterking zijner krachten is aangeraden, nog ondernemen zal.

— Op bevel van den Prins Regent zullen de gewone herfstoefeningen der divisien van het leger dit jaar achterwege blijven, bijaldien daartoe het bijzonder zamentrekken van troepen vereischt worden zou. Daarentegen zouden de velddienstoefeningen der troepen garnizoensgewijze, zoo mogelijk op ruimer schaal dan anders plaats hebben.

— De Oostenrijksche luitenant-generaal von Schmerling, bevelhebber der Bondstroepen te Frankfort, heeft in de Kölnische Zeitung eene opheldering doen plaatsen van wat sommige dagbladen over de bloedige gevechten gemeld hebben, onlangs tusschen troepen der bezetting in die vrijstad voorgevallen. Volgens die verklaring zijn deze berigten sterk overdreven geweest en zijn er, in de vier verschillende vechtpartijen, in het geheel niet meer dan 25 soldaten, nagenoeg allen slechts ligt gekwetst en geene gedood, terwijl de rust thans volkomen hersteld is en eene commissie, uit officieren der verschillende contingenten bestaande, de zaak onderzoekt, waarna ieder der schuldig bevondenen aan het contingent van zijn eigen Land zal worden overgeleverd, om de verdiende straf te ondergaan.

— Eenige regementen van het Oostenrijksche leger, die naar de Duitsche provincien van het Keizerrijk zouden terugkeeren, hebben tegenbevel ontvangen en zullen in het Venetiaansche blijven vertoeven. Men heeft daaruit opgemaakt dat de Oostenrijksche Regering voornemens was op militaire wijze in de Hertogdommen tusschen beide te komen; deze onderstelling wordt echter van eene andere zijde ten stelligste bestreden.

BRUSSEL den 19 Augustus.

De Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft gisteren de discussien voortgezet over het wetsontwerp betreffende de verdedigingswerken van Antwerpen. Het ontwerp is bestreden door de heeren Ansiau, Coomans, de Maisières, Dumortier, Vermeire en L. Goblet. Het is verdedigd door de heeren Orts, Koeler en den Minister van oorlog. De tegenstanders van het regeringsontwerp hebben zich voornamelijk gegrond op de bewering dat Brussel, meer dan Antwerpen, de plaats is waar de verdediging des Lands behoort te worden geconcentreerd. Van de bestrijding van het ontwerp door buitenlandsche bladen is als ter loops gewag gemaakt, maar dit feit is te regt door andere sprekers gekenmerkt als een element dat aan de discussie behoort vreemd te blijven. De heer Guillery heeft verlangd dat de behandeling der zaak tot de volgende Zitting in november zou verdaagd worden. Heden voortzetting der discussien.

— Omtrent het gisteren door ons vermeld onheil op den spoorweg tusschen Parijs en hier, kunnen wij thans nader berigten dat reeds vóór de aankomst van den pleiziertrein door middel van den telegraaf onrustbarende tijdingen waren overgebragt, zoodat het nog eene soort van uitkomst was, toen de trein ten tien ure des avonds aankwam en men de zekerheid kreeg dat het onheil niet zoo uitgestrekt was geweest als de eerste berigten deden vermoeden. Intusschen is het nog erg genoeg. Het ongeluk is gebeurd een eind weegs voorbij Arras, bij het tusschenstation Soumain, waar het eerste gedeelte van den pleiziertrein door het veel sneller rijdende tweede gedeelte werd ingehaald en dien ten gevolge met een geduchten schok uit het spoor is geraakt. Onderscheiden rijtuigen werden verbrijzeld; de reizigers, die gelukkig geen letsel hadden bekomen, wijdden dadelijk al hunne zorgen aan de talrijke gekwetsten, die zoo spoedig mogelijk ook den ijverigen bijstand erlangden van den geneesheer van Soumain. Aan eene dame, wier toestand wanhopig scheen, werd in het station de hulp der geestelijkheid verleend; intusschen riepen onderscheidene reizigers te vergeefs om den stationschef, ten einde hunne klagten in te brengen tegen den machinist, van wien verzekerd werd dat hij beschonken was. Na een oponthoud van een uur werd de togt naar Brussel zonder verdere ongelukken voortgezet. Volgens de laatste berigten is de toestand van niet één der gekwetsten zorgelijk.

— Te Charleroi heeft in den avond van den 16 dezer een geduchte brand gewoed in den stoommolen van den heer Dubois-Quenne. Het vuur openbaarde zich op een van de zolders en in minder dan een kwartier stond de geheele molen in lichtelaaije vlam. Van alle kanten snelde weldra hulp toe; bij de moeite welke het kostte om water te bekomen was het alras blijkbaar, dat er aan het behoud van het brandende gebouw niet te denken viel, en men zich bepalen moest tot het redden der nevengebouwen, waaronder het pakhuis waar de voorraad graan van den heer Dubois lag opgestapeld. Met ongelooflijk veel inspanning en door den buitengewonen moed van sommige personen was men zoo gelukkig dit doel te bereiken, en den brand tot de fabriek te beperken, die dan ook totaal is afgebrand. Een tijd lang verkeerde men in angst dat de stoomketel zou springen, doch door het binnendringen der machinekamer door eenige onverschrokken mannen, die de kranen van den ketel openden, werd dit gevaar afgewend.

Per Telegraaf.

PARIJS den 19 Augustus.

De Keizer en de Keizerin zijn gisteren te Tarbes aangekomen en aldaar met geestdrift ontvangen. Heden zetten zij van daar de reis naar Saint-Sauveur voort.

Door den Moniteur wordt heden een Keizerlijk besluit medegedeeld, houdende dat buitenlandsche actien voortaan ter beurs verhandeld zullen kunnen worden na de storting van 2/5 der waarde; vroeger werd de storting van 7/10 gevorderd.

(*Tweede Depêche.*)

De Pays verzekert heden avond, dat de Groothertog van Toskane niet onverwacht herwaarts is gekomen, maar na schriftelijk om audientie verzocht te hebben.

Slotkoers 3 pct. 69.15.

MARSEILLE den 18 Augustus.

Garibaldi is eergisteren te Modena aangekomen. Het is thans zeker dat het bevel over het Toskaansche leger hem is opgedragen.

Het feest van den 15 augustus is ook te Florence gevierd; de Ministers, de Nationale Vergadering en de staf des legers woonden eene plegtige mis bij.

De heer Ratazzi heeft de uitgave van het dagblad Catholico van Genua doen staken.

TURIJN den 19 Augustus.

Volgens berigten uit Modena van gisteren, is de ridder Farini naar Parma en Piacenza vertrokken ter aanvaarding der hem door de eenparige wenschen der bevolking aangeboden dictatuur. Beide steden zijn geïllumineerd en de gemeentebesturen hebben geestdriftige proclamatien tot het volk gerigt.

BERN den 18 Augustus.

Gisteren hielden de Fransche en Sardinische gevolmagtigden eene Conferentie. Heden is, ter gelegenheid van den 29sten verjaardag des Keizers Frans Joseph, een groote maaltijd door den heer Colloredo gegeven.

Het 4de regement Zwitsers te Napels is insgelijks geheel ontbonden, dewijl dat regement zich niet aan de wijzigingen onderwerpen wilde. die voor de korpsen vreemde troepen in Napels zijn ingevoerd.

BERN den 19 Augustus.

Volgens berigt uit Napels, zijn al de Zwitser-regementen nu vormelijk ontbonden, en is de herschepping daarvan in nationale jagerbataillons niet gevolgd.

WEENEN den 19 Augustus.

De Wiener Zeitung deelt veelvuldige aan militairen te beurt gevallen onderscheidingen mede wegens hun gedrag in den slag van Solferino.

De heer Bach is bestemd om tot gezant te Rome te worden benoemd, doch zijne benoeming zal eerst volgen wanneer de verwachte wijziging in het Kabinet heeft plaats gehad.

LONDEN den 19 Augustus.

Koffij. Ceylon Plant. 71/ a 72/6. — Suiker lager. — Thee. Ord. Congo 15¼ a ½ d. — Rijst. Rangoon 6/6 a 7. — Talk 55/, op levering 55.9. — Boter. Friesche 110, Gron. 76, Zwolsche 102, Kamper 104. — Granen onveranderd.

LIVERPOOL den 19 Augustus.

Katoen. Heden werden afgedaan 7000 b.; de prijzen waren vast met veel vraag. In de vorige week werden verkocht 34000 b., waarvan 3200 voor uitvoer. De aanvoer bedroeg 60200 b.; voorraad 655.000 b. Van New-York zijn aangekomen twee stoombooten, de New-York en de Jura, met berigten tot den 7 dezer, de eerste met 885,142 en de tweede met 371,336 dollars in specie.

ANTWERPEN den 19 Augustus.

Koffij vast. — Suiker slap. — Granen onveranderd.

BERLIJN den 19 Augustus.

Rogge per Augustus 36½ th.

MADRID den 18 Augustus.

Spanje 1¾ pc. 32.90; dito 3 pc. 42.99.

PARIJS den 19 Augustus.

Frankrijk 3 pc. 69.05 a 69.15; Cred. Mob. 823. Spanje 1¾ pc. 32⅝; dito Binnenl. 3 pc. 41¾.

LONDEN den 19 Augustus.

De 3 pc. Gecons. 95½; Rusland 4½ pc. 98½. Spanje 1¾ pc. 32¾ a 33; dito Buitenl. 3 pc. 45; dito Cert. 4¼ a ¾. Mexico 3 pc. 20⅜. Venezuela 4½ pc. 27⅞ a 28½; dito Uitgest. 15 a ½. Holland 2½ pc. 64½. Illinois Shares 64 a 65; dito Bonds 7 pct., 79 a 80.

WEENEN den 19 Augustus.

Nationale Metalliek 5 pct. 78.80; dito 5 pc. 73.80. Wissel Londen 118.

FRANKFORT den 19 Augustus.

Metalliek 5 pc. 60⅝; dito Nationale 64¾. Spanje 1¾ pc. 32¼; dito 3 pc. 41½.

ANTWERPEN den 19 Augustus.

Spanje 1¾ pc. 32; dito Binnenl. 3 pc. 41¾. Metall. 5 pc. 61; dito Nation. 5 pc. 65.

BINNENLAND.

'sGRAVENHAGE den 19 Augustus.

De teekeningen door den heer Camp, voor Z. M. den Koning, betrekkelijk het plan tot het bouwen van een nieuw paleis aan den Hoogen Wal alhier, vervaardigd, moeten naar het oordeel van deskundigen zeer schoon zijn, en indien het daarop gevolgde idée tot uitvoering komt. zal onze stad weldra met der tijd een zeer prachtig gebouw meer tellen.

— Door H. K. H. Prinses Marianne is weder eene som van ƒ 100 geschonken voor behoeftige gezinnen te Voorburg.

— De Opper-Ceremoniemeester heeft bekend gemaakt dat, wegens het overlijden van H. M. de Koningin van Portugal, het Hof den rouw voor veertien dagen zal aannemen, te weten acht dagen middelbaren en acht dagen ligten rouw, te beginnen met den 20 dezer.

— In deze residentie is aangekomen en afgestapt aan het Hôtel Paulez de gravin von Kisseleff, echtgenoote van den ambassadeur van Rusland te Parijs, vergezeld van haren secretaris en gevolg, benevens de gravin van Stolypine, van St. Petersburg.

— De bureaux der Maatschappij van Weldadigheid, tot heden in de Oude Molstraat alhier gehouden, en die eerlang zouden worden overgebragt naar het Departementsgebouw van Finantien, zullen. uit hoofde der verbouwing aldaar, voorloopig in het oude locaal verblijven. Voor het einde dezes jaars echter zullen die bureaux zijn overgebragt. Men verneemt dat bij die gelegenheid eenige daarbij geëmployeerde ambtenaren in het genot van pensioen zullen worden gesteld.

— Wij vernemen dat de heer C. E. van Koetsveld, predikant te dezer stede, de Hervormde eeredienst op zondag den 21 dezer in het kamp te Zeist voor de troepen aldaar gekampeerd, zal waarnemen.

— Gisteren avond heeft de wel eerw. heer N. Roussel in de Waalsche Kerk alhier eenige mededeelingen gedaan omtrent de bevordering van het Christendom in Ierland. Een talrijk en aanzienlijk publiek was opgekomen om den vermaarden redenaar te hooren.

— Bij de fabriek van de heeren Enthoven en Co. is weder uit onze kolonien eene groote bestelling ontvangen voor eene aanzienlijke industriële inrigting aldaar, bestaande in de levering van onderscheidene stoomwerktuigen.

— Heden is te Rijswijk in den ouderdom van 69 jaren overleden de heer W. C. Hattinga Raven, lid van den Gemeenteraad.

ROTTERDAM den 19 Augustus.

Het programma voor de uitvoering der muziek in de Officieren-Societeit in het Park alhier. op zondag 21 dezer, des middags ten één ure. luidt als volgt: 1, Marche, van Kuhner; 2. Mazurka sur un motif du *Caid*. van Thomas; 3. Grande Walze, van Butler; 4. *De Novarre à Milan*, Galop, van Fuchs; 5. Potpourri *Les Vêpres Siciliennes*, van Verdy; 6. Ouverture *Obéron*. van C. M. von Weber; 7, *La Marchande de Violettes*. Quadrille. van Schubert; 8. 3de Fantaisie *Etoile du Nord*, Meijerbeer; 9, Marche, van Heller.

De weleerw. heer N. Roussel zal, naar wij vernemen, a. s. zondag in de Engelsche Presbyteriaansche kerk aan den Haringvliet eenige mededeelingen doen omtrent den toestand der Christelijke ontwikkeling in Ierland. Bij de groote bekendheid van den weleerw. heer Roussel als schrijver, is het geen wonder dat zijne mededeelingen in andere steden van ons Vaderland gedaan, aldaar eene levendige belangstelling hebben opgewekt, en mag men er zich in verheugen hem ook in deze stad te zien optreden.

Bij Koninklijke besluiten is ten behoeve van C. H. van Aken, gewezen commies ter provinciale griffie van Utrecht, thans overleden. een pensioen verleend ten laste van den Staat, ten bedrage van ƒ 1110 's jaars, en is aan H. Schultze of Schults, gewezen commies ter provinciale griffie van Friesland, een pensioen verleend ten laste van den Staat. ten bedrage van ƒ 1000 's jaars.

Aan den Oost-Indischen ambtenaar mr. P. Brunsveld van Hulten. laatstelijk procureur-generaal bij het Hooggeregtshof van Nederlandsch Indië. thans met verlof hier te Lande. is op het daartoe door hem gedaan verzoek. een eervol ontslag verleend uit 's Lands dienst, onder toekenning van pensioen.

Bij Zr. Ms. besluit is aan mr. J. W. J. baron de Vos van Steenwijk. op zijn daartoe gedaan verzoek, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van lid van het collegie van regenten over het huis van arrest te Almelo. en is in zijne plaats tot lid van genoemd collegie benoemd jhr. mr. W. J. Junius van Hemert. officier van justitie bij de Arrondissements-Regtbank te Almelo.

Z. M. heeft benoemd tot broeder der orde van den Nederlandschen Leeuw den heer J. S. Magnin. gewezen archivaris der provincie Drenthe.

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft bekend gemaakt, dat de examens voor het verkrijgen van acten van bekwaamheid tot het geven van schoolen van huisonderwijs, voor de tweede maal in het loopende jaar, zullen worden gehouden op maandag den 10 october aanstaande en volgende dagen; dat zij. die een dezer examens wenschen af te leggen, zich uiterlijk op den 26 september eerstkomende behooren aan te melden bij den schoolopziener van het district, waarin zij wonen, of, van buiten 's Lands komende, voornemens zijn zich te vestigen, met opgave van de acte. die zij verlangen, en met overlegging van een of meer getuigschriften van hun goed zedelijk gedrag en van hunne geboorte-acte. terwijl de dag en plaats van het examen hun door den schoolopziener zullen worden bekend gemaakt.

De Minister van Finantien heeft bekend gemaakt dat hij hem ontvangen is eene som van ƒ 30, hem door een onbekende onder het postmerk Rotterdam, van den 16 dezer. ten behoeve van het Rijk toegezonden.

Volgens berigt van de Oostenrijksche post-administratie, is thans. behalve de dienst der pakketbooten van de Oostenrijksche Lloyds. twee malen in de maand, tusschen Triëst en Alexandrië. ook de vaart der meeste andere pakketbooten van dezelfde onderneming op verschillende havens in de Middellandsche Zee hersteld geworden, ten gevolge waarvan wederom. op denzelfden voet als vroeger, brieven voor Griekenland, af de Iönische Eilanden, Turkije, geheel Indië. benevens China en Australië. over Triëst kunnen worden verzonden.' Slechts de briefwisseling bestemd voor Malta, Alexandrette. Latakia. Mersina en Tripoli in Syrië. benevens Janina in Albanië. blijft daarvan vooreerst uitgezonderd. De verzending der brieven naar Malta en de zoo even gemelde plaatsen in Syrië behoort alzoo te geschieden over Frankrijk; die naar Janina daarentegen langs den landweg over Semlin en Salonichi.

Tevens worden bij deze gelegenheid de belanghebbenden onderrigt dat er nu weder vier malen in de week gelegenheid is tot verzending van brieven naar Konstantinopel over Duitschland, en wel op de navolgende dagen. berekend op het vertrek met de avondpost uit Amsterdam:

1°, des maandags over Weenen en Triëst;
2°, des donderdags over Weenen, Temeswar, Baziasch en Galatz;
3°, des vrijdags over Weenen. Arad. Hermanstadt. Bucharest en Varna, en
4°, des zaturdags over Temeswar en Semlin.

Beroepen bij de Hervormde gemeente: te Hoorn ds. J. Breunissen Troost, th. dr. en pred. te Deurne; — te Yerseke (cl. Goes) ds. J. P. Nonhebel. pred. te Vaassen.

Aangenomen: het beroep naar Molenaarsgraaf door den kandidaat W. A. J. Lucas; — dat naar Baambrugge door ds. L. de Geer. th. dr. en pred. te Bunschoten.

— In de gisteren gehouden zitting van den Gemeenteraad te Leyden heeft de Burgemeester verslag gedaan van de verrigtingen der commissie, onlangs door den Raad benoemd om in overleg te treden met den Raad van administratie van de Hollandsche spoorweg-maatschappij. over een aan te leggen lijn van die stad op Woerden. De Raad van administratie heeft aan de commissie te kennen gegeven dat hij doordrongen was van het gewigt der zaak, zoowel in het belang der spoorweg-maatschappij als in dat der gemeente Leyden en van den geheelen Rijnstreek, en dat wanneer de voorstellen tot spoorversmalling, thans bij de Vertegenwoordiging aanhangig, naar den wensch van den Raad mogten worden beslist, hij alsdan eene aanvrage zou doen om tot den aanleg van de bovengenoemde lijn te mogen overgaan.

— In de ll. woensdag gehouden zitting van den Gemeenteraad van Haarlem is, ten aanzien van de geloofsbrieven van den heer J. W. M. v. d. Poll, op voordragt van de commissie. met eenparigheid van stemmen. op gelijke gronden, een gelijk besluit genomen als omtrent die van den heer Dyserinck. Ten slotte zijn de notulen. betreffende de beslissing wegens de geloofsbrieven van de heeren Dyserinck en van de Poll, gelezen en goedgekeurd.

— Heden schrijft men aan de U. C. uit het kamp bij Zeist: De manoeuvres in het vuur zijn eergisteren zeer naar verwachting afgeloopen en heeft Z. K. H. Prins Frederik bij dagorder Hoogstdeszelfs tevredenheid betuigd; vooral de aanvallen der dragonders en der rijdende artillerie werden uitmuntend uitgevoerd. Gisteren ten 2 ure werd alarm geblazen; de ongeloofelijke spoed. waarmede alle wapenen marschvaardig waren, gaf andermaal den opperbevelhebber aanleiding tot het betuigen zijner bijzondere tevredenheid. Er komen bij voortduring nog al veel zieken in het kamp, zoodat dagelijks van 25 tot 40 naar Utrecht worden overgezonden; de meest voorkomende zijn tusschenpoozende koorts en kramp in de ingewanden met diarrhee. het laatste het gevolg welligt van het water.

— Men meldt uit het kamp bij Zeist, dat H. M. de Koningin aldaar aanstaanden zondag, na den middag, wordt verwacht. Op maandag 22 augustus zullen groote manoeuvres in het vuur uitgevoerd worden.

— Ll. woensdag avond is het stadje Amersfoort voor het eerst door steenkolengaz verlicht. De ingezetenen legden hunne belangstelling aan den dag door het houden van vriendschappelijke bijeenkomsten, het uitsteken van vlaggen, illuminatie enz. Het muziekkorps der stedelijke schutterij voerde voor het raadhuis, terwijl leden van den Gemeenteraad en de aannemers (de heeren B. van den Berkhof c. s. van Utrecht) daarin vereenigd waren. en op het Hof eenige muziekstukken uit.

— De stortregens en hagel die ll. zondag. vergezeld van onweder. in het kamp bij Zeist zoo veel verwarring te weeg bragten. barstten daarna boven Amersfoort en omstreken los. en hebben daar belangrijke schade aan den tabak gedaan. Vervolgens ontlastte het onweder zich boven Nijkerk. toen nog met heviger hagelslag gepaard. waardoor de tabaksplantages, ter grootte van 400 morgen, ontzettend hebben geleden. Sommigen beweren dat in de laatste 25 jaren nimmer zoo groote schade aan den tabak te Nijkerk en omstreken is veroorzaakt.

— Naar men verneemt bestaat er bij het stedelijk bestuur van 's Hertogenbosch plan ook aan den mond der haven eene brug te doen leggen voor de communicatie met de gemeente Engelen, ter vervanging van het aldaar bestaande schuitenveer.

— Ll. dingsdag werd door den Burgemeester van Oirschot de eerste steen gelegd van de door dat vlek loopende bestrating. die een gedeelte zal uitmaken van den provincialen kunstweg. door welken de groote Rijkswegen van 's Bosch naar Breda en Maastricht zullen worden verbonden en waardoor die gemeente ongetwijfeld een sterken doortogt zal erlangen. Het aldaar bestaande muziekgezelschap Arti et Amicitiae heeft bij die gelegenheid eenige stukken uitgevoerd.

— Ll. maandag overleed, op den huize Aerdt, mr. A. W. J. J. baron van Hugenpoth van Aerdt. minister van Staat, kommandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw enz., in den ouderdom van 80 jaren.

— Den 1 september zal het personeel der Normaalschietschool te Milligen gekampeerd, onder kommando van den majoor-directeur A. C. A. Schönstedt, naar zijne respectieve garnizoenen terugkeeren. De majoor Schönstedt zal zich dan weder naar de residentie begeven.

— Uit Harderwijk ontvangen wij de volgende gemengde berigten van 18 dezer:

„In de heden hier gehouden vergadering van den Gemeenteraad is tot stads muziekmeester benoemd de heer de Vries. thans te Goor woonachtig. — De Stedelijke Regering wendt veel moeite aan om hier eene nieuwe haven tot stand te brengen, hetwelk voor Harderwijk eene der eerste behoeften is. Wij hopen dus van harte dat de nu eenmaal op het touw gezette pogingen met een gunstig gevolg mogen bekroond worden. De hoofdingenieur van Gelderland is reeds met de voornemens der Stedelijke Regering bekend gemaakt.

„De schroefstoomboot Stad Harderwijk heeft gepasseerden maandag middag, ongeveer nabij Muiderberg, een lek gekregen. De passagiers en goederen zijn alle gered en met een schip herwaarts overgebragt. Eene andere stoomboot, de Mercurius. toebehoorende aan den heer P. van Vlissingen, doet van heden af de dienst tusschen deze stad en Amsterdam. ten einde er geene vertraging plaats hebbe.

„Vier der belhamels. die den 8 dezer in de kazerne alhier ongeregeldheden hebben gepleegd, zijn reeds naar Arnhem getransporteerd, ten einde daar voor den krijgsraad te regt te staan."

— Men verneemt dat de Regtbank te Zwolle. bij bevelschrift. de zaak tegen Ph. Kropveld en W. F. Zweers, ter zake van het schrijven en drukken van het bekende kluchtspel: Jonas de Bankroetier, heeft verwezen naar de correctionele kamer.

— Naar men verneemt heeft zich te Enschedé bestaande commissie tot bevordering van den aanleg van spoorwegen tot in verbinding gesteld met de besturen van Leeuwarden, Groningen en Zutphen, ten einde zoo veel mogelijk zamenwerking te bevorderen in de pogingen, die kunnen worden aangewend om de beslissing in zake de noordelijke spoorwegen te bespoedigen.

— Van den 6 tot en met den 12 dezer zijn 22 runderen in de provincie Friesland aan de besmettelijke longziekte gestorven en 3 door die ziekte aangetaste runderen voor rekening der eigenaars afgemaakt, bedragende daardoor het totaal der gevallen sedert den 1 januarij dezes jaars 2010.

— Den 11 dezer is Jantje Bergsma. echtgenoot van P. J. Veldsema, te Feerwerd, prov. Groningen, voorspoedig bevallen van drie welgeschapen zonen; moeder en kinderen waren zeer welvarende.

— Dezer dagen ontstond brand te Delfzijl. in de schuur van den voerman J. G. Schuurman, welke zoo spoedig toenam, dat, eer de brandspuiten in werking waren, alles met de daarin zich bevindende wagens verbrand was. De brand deelde zich ook mede aan de twee daar naast staande gebouwen, die echter door den ijver der brandweer grootendeels zijn bewaard gebleven, alsmede de lijnbaan van J. T. Leeuw. welke onmiddellijk aan deze laatste gebouwen grensde.

Ingezonden Stukken.

NOORDER-SPOORWEG. ZUIDER-SPOORWEG.

Bij gelegenheid der debatten in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, op Dingsdag 26 Julij, heb ik een der leden hooren zeggen, dat in eene vorige Zitting was gesproken van een spinneweb van intrigues; *dat lid zeide, ik erken dat ze bestaan.*

Ik geloof dat dat lid gelijk had door te gelooven dat ze bestaan, want nooit naar mijne overtuiging is er van alle kanten zoo sterk gewerkt en geïntrigueerd om de concessionarissen zoo van Noorder- als Zuiderlijnen diensten te bewijzen, om daar niet meer van te zeggen, als bij deze gelegenheid, en zeer natuurlijk, want fraaijer baantje dan de concessie tot een spoorweg onder de gegeven omstandigheden te verkrijgen, is er niet. In de eerste plaats krijgt men de concessie, dan kan men die weder overdoen (verkoopen), welligt tegen vergoeding van een som, die van dien aard is, dat er concessionarissen onder zijn, die nog nimmer zoo rijk geweest zijn; of in de tweede plaats gaan de concessionarissen zelve voort met den weg te administreren, welnu dan is hun kost gekocht. Daar er natuurlijk eene directie moet gekozen worden, en wie neemt men daartoe in de eerste plaats? de concessionarissen; dus baantjes van 4, 6 en 8 duizend guldens moeten er gecreëerd worden.

Deze gekozen zijnde, wordt het verdere bestuur geschapen, en men zegt met eenige gerustheid: Zie zoo, zoo ver zijn wij geconstitueerd, nu zullen wij eens gevolg geven aan de op ons rustende verpligting om een spoorweg tot stand te brengen; mais pas trop de zêle, want! zulks is niet dadelijk noodig, onze tractementen gaan dadelijk in en het Gouvernement is toch guarant voor de rente; geeft dus de spoorweg 2½%, het Gouvernement legt er 2½ % bij; geeft de weg minder, welnu het Land kan het betalen, dan subsidieert men maar iets meer, niemand wordt er ongelukkig door en wij (directie) zijn bezorgd.

Maar neen, dat gaat zoo niet, zal men zeggen, het Gouvernement zal wel deugdelijk zorgen dat er niet te veel uitgegeven wordt, waardoor de rente-guarantie meer zou worden dan noodig is.

Eilieve, ik wenschte wel te weten hoe het Gouvernement daarvoor zal zorgen; zal men commissarissen van wege, het Land aanstellen? zullen er door het hooger bestuur leden in de directie worden benoemd, die door het Gouvernement zullen betaald worden? of op welk een wijze zal men moeten waken dat het Land, met betrekking tot de rente-guarantiën, niet te kort wordt gedaan? Voorwaar zeer moeijelijk; gesteld men benoemt commissarissen, zullen die moeten surveilleren de uitgaven, de uitgaven van een aan te leggen spoorweg, waarlijk het behoort tot de Eutopiën.

Denken wij eenvoudig aan de onteigening, aanschaffen van al het materieel, aanleggen van den weg, in dienst stellen van het personeel en wat niet al meer.

Zal men dat moeten surveilleren!!!?

Maar dan iemand van wege het Gouvernement in de directie; ook deze man, al was hij de deugdzaamste, verstandigste en knapste man uit Nederland, kan onmogelijk stipt aan zijne verpligtingen voldoen; de werkkring van een aan te leggen en in administratie te houden spoorweg is zoo ontzettend uitgebreid en van zulk een omvattenden aard, dat het tot de onmogelijkheden behoort de belangen van derden in deze te surveilleren.

Neen, om voor te komen dat het doel *niet* wordt be[…] van „het spinneweb van intrigues", dat men de Noor[…] en Zuiderlijn doe daarstellen door het Gouvernem[…] dat in overleg met de beide Kamers der Staten-Gen[…] het tracé wordt gekozen, en indien men de wegen hebben daargesteld, en 6 maanden of één jaar geëx[…] teerd, dat men die dan op goede, in het belang het Rijk en het publiek gemaakte voorwaarden, aan meestbiedende verkoopt, en men is vrij van dat geb[…] spinneweb van intrigues en het Gouvernement we[…] eens wat het haar kost, terwijl het nu onmogelijk daaromtrent een berekening te maken.

Er wordt gezegd, indien het Gouvernement de w[…] zelf maakt, dan zal het nog meer geld kosten. Ik niet van dat gevoelen.

Als men aan het hoofd stelt een of meer regtsch[…] deskundige mannen (zoo als wij die, God zij gedankt in ons Land hebben), hun belast met het daarstellen wegen en hen natuurlijk tot in de minste bijzonderh[…] verantwoordelijk stelt aan het Ministerie van Bin[…] Zaken en Finantiën, door welke beide takken van be[…] eene afzonderlijke commissie van rekening over die w[…] kan benoemd worden en des noodig eene afzonder[…] rekening aan de Tweede Kamer der Staten-Gen[…] wordt gedaan, dan geloof ik ter goeder trouw dat het Land aan het eind minder geld zal kosten en vo[…] ook naderhand, indien de weg op voorgeschreven c[…] ditiën wordt verkocht en geëxploiteerd, beter aan dienst in het algemeen zal voldoen.

Mogt er al bij of na het daarstellen der wegen […] bruik door 's Lands ambtenaren worden gemaakt, […] zijn ten minste strafbaar en kunnen van hun ambt […] zet worden; maar wordt er misbruik door de con[…] sionnarissen gemaakt, och die heeren zouden al zeer […] pervlakkig moeten zijn, om daar niet meer van te zeggen om door fraai spreken en schrijven den dans niet kunnen ontspringen.

N. N.

De Kermis te Rotterdam.

(*Vervolg.*)

Vauxhall-Doele.

De natuur scheen het er op gezet te hebben giste[…] avond de eerste Vauxhall-Doele van deze kermisweek begunstigen. Een echte zomeravond, zoel en held[…] zoodat het letterlijk een genot op zich zelf was de buite[…] lucht zoo lang mogelijk te blijven inademen, geen wi[…] aan de lucht, zoodat de schitterende en smaakvolle il[…] minatie hare volle uitwerking kon doen, — ziedaar […] de natuur aan dit altijd zoo geliefdkoosde kermisver[…] had ten beste gegeven. Wat de kunst er voor gedaan bragt niet minder bij tot het genot der talrijke bezoek[…] Tooverachtig schoon was de aanblik bij het binnentre[…] van die rijk verlichte ruimte, waar de drie met sm[…] ontworpen en keurig geschilderde decoratiën, met ontel[…] gekleurde lampions opgeluisterd, de boogen tusschen boomen, de gaz-illuminatie boven het orchest, een sc[…] onbeschrijfelijk effect maakten. Blijkbaar waren ko[…] noch moeite gespaard om het geheel zoo luisterrijk en ten zoo aangenaam mogelijk te maken. Waarlijk, wij zou[…] niet weten hoe van de gelegenheid beter partij war[…] trekken en wij kunnen ons niets imposanters denken d[…] die zee van licht onder en tusschen het groen aangebr[…]

En wat aan alles de kroon opzette was de overheerl[…] muziek van het onovertroffen korps stafmuzikanten […] het regement grenadiers en jagers, onder directie […] den talentvollen kapelmeester F. Dunkler. Nu eens […] en krachtig, dan weder zacht en liefelijk weêrklonken altoos zuivere en melodieuse toonen door de ruimte en werd door duizende ooren met gretigheid en wellust opgevang[…] Wij zouden ons niet durven wagen aan eene appreciatie […] de, door meer bevoegden dan wij zijn, zoo hoog geroem[…] verdiensten van Dunkler's muziekkorps; maar dit t[…] moeten wij erkennen dat èn Lumbye's Nebelbilder, èn groote fantaisie op motieven uit de Muette de Portici, eindelijk de overschoone Suite de Morceaux de l'opéra G. Verdi, le Trouvère, werden uitgevoerd op eene w[…] die ons in strijd bragt wat meer te bewonderen het heerl[…] ensemble, of de uitstekende solo's.

Intusschen werden in de groote zaal, welke wij zeld[…] zoo fraai met tal van bloemen gedecoreerd zagen, d[…] de eveneens gunstig bekende Réunion Musicale, ond[…] leiding van den heer Baumgarten, de met veel tact g[…] kozene stukken van het programma uitgevoerd op ee[…] wijze, die den welverdienden bijval oogstte van h[…] publiek, dat echter natuurlijkerwijze niet talrijk bl[…] daar de menigte al spoedig weder door de schoone zom[…] nacht naar buiten werd gelokt.

Waar zooveel gelegenheid tot genot is vereenigd als […] de teregt van ouds gerenommeerde Vauxhall-Doele is h[…] geen wonder dat, zoo als gisteren avond, de ijveri[…] pogingen van den heer Jos. Beltjens worden beloond do[…] een talrijk bezoek en de algemeene tevredenheid.

De Matinée Musicale des morgens gehouden we[…] druk bezocht, echter minder dan vrijdag morgen, wanne[…] de plaats letterlijk was opgevuld. Blijft het weder g[…] gunstig als tot hiertoe, dan voorspellen wij morge[…] zoowel des middags als des avonds, aan de Doele een v[…] de drukste dagen.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 19 Augustus.

OVERLEDEN: M. Kalf, d., 6 m. — P. Pons, […] 1 j. — F. S. Kriellaart, z., 1 j. — J. F. Wielligman d., 2 m. — J. Kok, z., 2 m. — P. N. van Sonsbeek z., 4 m. — J. M. de Jong, d., 1 j. — J. C. Schult[…] z., 1 j. — A. Wytdewilligen, vrouw van P. van Gein, 55 j.

BEVALLEN: C. Myders, geb. Meurs, d. — A. Braude[…] burg, geb. Daggelder, z. — M. P. Ryneker, geb. Lourens d. — A. Mighorst, geb. Boxman, z. — C. J. van Loo[…] geb. Nelemans, d. — S. Korthals, geb. Reichardt, z. — W. de Vogel, geb. Mieten, d. — E. Zellenrath, geb. Offers, d. — N. H. Horensma, geb. Knoppers, d. — […] Piket, geb. Daum, d. — J. M. Groeneveldt, geb. van Dam, d. — M. P. Snoeck, geb. van Veggelen, d.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 19 Aug.

2 maanden.		Kort.
Londen...	11.65	11.70
d.° 3 m.	11.62½	—
Parijs . .	55 7/16	55 ⅞
d.° 3 m.	55 5/16	—
Bordeaux.	55 3/16	55⅝
Genua. . .	45	—
Livorno. .	38¼	-
Napels . .	79	—
Petersb. .	170	—
Hamburg.	35⅜	35½
d.° 3 m. .	35	—
Antwerp .	—	1⅛ v

6 weken.		Kort.
Frankfort	99¾	—
Augsburg	99	—
Weenen..	96	—
Triest. . .	95¾	—

Disconto 3 en 3½ pc.

AMSTERDAM 19 Aug.

2 maanden			Zigt
Londen. .	11.62½	g	11.70
Parijs. . .	55	g	55 15/16
Bordeaux.	55	g	—
d.° ½ m.	55½	g	—
Genua . .	44¾	g	—
Livorno. .	38¼	g	—
Napels . .	79	g	—
Hamburg.	35 3/16	g	35⅜
3 maanden.			**Zigt.**
Madrid . .	236	g	—
Cadix. . .	238	g	—
Sevilië . .	235	g	—
Bilbao . .	235	g	—
Lissabon .	39½	g	—
Porto. . .	39½	g	—
Petersb. .	170	g	—
6 weken.			**Zigt**
Weenen ..	96	g	—
Augsburg	99	g	—
Frankfort.	99½	g	—

Rotterdam […]

Beurstijdingen.

PARIJS den 18 Augustus.

Frankrijk 3 pc. a cont. 68.45, 68.90; dito op ult. 68.75, 68.60, 69; dito 4½ pc. a cont. 97.25; dito op ultimo —. Fransche Bank 2800, 2790, 2800; Crediet

Mobilier 817.50, 810, 822.50. Rusland 4½ pc. —; dito Spoorw. 502.50. Napels 5 pc. —. Spanje 3 pct. buienl. Oude 44½ en nieuwe 42½; dito Passive 9½.

Aanvankelijk verkeerde de Beurs wederom in eene flaauwe stemming, maar spoedig hebben de koersen zich aanzienlijk verbeterd, zoodat de 3 pcts. Fransche fondsen a cont. en op ult. 20 cent. hooger sloten dan gisteren

LONDEN den 18 Augustus.

3 pc. Cons. cont.	95¼	a	95½	3 pc. Peru....	71	a	73
id. id. op tijd	95¼	-	95½	1½ pc. id. Urib.	79	-	81
5 pc. Oostenrijk	75	-	80	id. te New-Y.	78	-	80
4½ pc. België..	97	-	99	3 pc. Portugal.	45	-	46
5pc. Braz. 1824	102	-	104	5 pc. Rusland.	111	-	113
id. 1829/39...	—	-	—	4½ pc. idem ex c.	98	-	100
id. 4½ pc. 1852	93	-	95	3 pc. Spanje...	44½	-	45½
idem 1858....	93	-	95	1¾ pc. idem...	32½	-	33½
6 pc. Buen.-Ayr	71	-	73	idem Amort. ..	9	-	10
6 pc. Chili....	102	-	104	id. Cert. Coup.	4½	-	4¾
3 pc. idem....	72	-	74	5 pc. Sardinië.	85	-	87
5 pc. Denemark	98	-	102	6 pc. Turkije..	82	-	83½
3 pc. idem...	-	-	—	idem Nieuwe..	72	-	74
2½ pc. Holland.	65	-	67	4 pc. idem....	102	-	103
4 pc. idem....	100	-	102	3 pc. Venezuela	28	-	29
Ecuador......	15	-	16	idem Uitgest..	14½	-	15½
id. Land-warr.	—	-	—	Wissel Amst. krt.	11.14	a	15.
3½ pc. Grenada.	17	-	18	idem 3 m.	11.16¼	-	16½.
id. Uitgestelde	5	-	5½	id. Rott. 3 m...	11.16¼	-	16½.
3 pc. Mexico.	20½	-	20¾	id. Parijs kort....	25.7½	-	15.
4½ pc. Peru...	92	-	94	idem 3 m.....	25.35	-	40.

De fondsen ondergingen heden weinig verandering.

ROTTERDAM den 19 Augustus.

		l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl... Werk. Schuld. 2½	pct.	63⅜	63½	63½
Spanje,.. Oblig. 3 nu 1¾	"	32⅝		
Portugal, Obl. 1859... 3	"	43 9/16		
Rusland, Obl. 1798/1816 5	"	105		
" bij *Stiegl.* 1855. 5	"	100 13/16		
" Spoorw. Aand. *f*	"	224½		
Oostenr., Metalliek....... 2½	"	30¾		
" Oude........ 5	"	57⅞	58	57 15/16
" Nationale....... 5	"	62	62¼	
Equador, Onbepaalde... 1	"	15¼		

De beurs verkeerde heden ten opzigte van Oostenrijksche fondsen in flaauwe stemming, terwijl de overigen niets bijzonders opleverden.

Het Commité der Effectenhandelaren,
H. A. MARCELIS, Secretaris.

Laatste prijzen ten 3 ure: Spanje, Certificaten Coup. 4½ a 4 9/16, gebl. 4½. Portugal, 1856/57, 3 pct., 43 11/16. Oostenrijk, Metalliek Oude, 5 pct., 57¾ a 57⅞, gebl. 57¾; dito Nationale, 5 pct., 61¾ a 61⅞, gebl. 61⅞; Venezuela, 1 pct., 14¾. Equador, Land Warrants, 4½.

AMSTERDAM den 19 Augustus.

		l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl... Werk. Schuld 2½	pCt.	63 5/16	63 7/16	63 5/16
" dito dito 3	"	76	76¼	76
" dito dito 4	"	96¾	97⅞	96¾
" Amort-Synd... 3½	"	94		
" Handel-Maats. 4½	"	127		
" O. I. Leening 4	"	96		
" Aand. Holl. Sp.	"	76		
" Rijn-Spoorw... 4½	"			
" Maats. v. Weld. 4	"			
België,... Cert. *Rothsch.* 2½	"	51⅞		
Frankrijk, Certificaten.... 3	"			
Spanje,.. Buitenlands. .. 1¾	"	32½	32 9/16	
" dito 3	"	44½		
" Binn. a *f* 6000 3	"	41⅜	41½	41 7/16
" Amort. Schuld.........				
" Bew. v. Coup..........				
Portugal, Oblig. 3	pCt.	44 13/16		
" dito 1856/57.. 3	"	43 9/16	43⅝	
" dito 1858/1859		43 7/16		
Rusland, Obl. *Hope en C.* 5	"	105⅛		
" dito 1828/29.. 5	"	102¼		
" Cert. 1831/33.. 5	"	87½		
" dito 1840...... 4	"	85¼		
" dito *Stieglitz*.. 4	"	85⅜		
" dito d.° Nieuwe 5	"	95		
" dito d.° 1855 N. 5	"	100 7/16	100 9/16	100½
" dito te Londen 4½	"	96⅜	96⅝	
" dito v. Assign. 6	"			
" Inschr. dito ... 6	"	65		
Polen,.... Aand. 1835......... *f*				
" Obligatien...... 4	pCt.			
Oostenr., Obl. *Goll en C.* 5	"			
" dito dito 4	"			
" dito Met. Oude 5	"	57½	57⅞	57 13/16
" dito N. te Ams. 5	"	75⅞	76⅛	76
" dito Nat. Met. 5	"	61¾	62 1/16	62
" dito Metall..... 2½	"	30½	30 11/16	30⅝
" Wen. Ad. fl 250 4	"	273	274	
Brazilië, 1824, £ 100, 5	"			
Equador, £ 100.......... 1	"	15⅝		
" Onbepaalde.... 1	"			
Venez.,... Obligatien...... 3	"	27	27 3/16	
" Uitgestelde 1½	"	14 11/16	14¾	
Grenada, Obligatien...... 3½	"	16⅛		
" Uitgestelde		5 1/16		
Mexico,.. Obligatien...... 3	"	19⅜	19 9/16	
" dito Onbep.... 3	"			
Illinois, ... 7	"	80¼		

Rusland, Cert. Adm. te Hamburg, 5 pc., 95; dito Spoorw. Actien, 5 pc., 70; dito volgef., 5 pc., 224½, 224¾. Pruissen, 5 pc., 101; dito Aand., 3½ pc., 208. Weener Bankactien *f* 875, *f* 881; dito Aand. fl. 250, 1839, *f* 297. Brazilië, 1858, 4½ pc., 91¾. Galv. 59½.

Beleening 3 pc. Prolongatie 2½ pc. Disconto 3 pc.

Binnenlandsche fondsen gedrukt. In vreemde ging nagenoeg niets om, behalve in Oostenrijksche, die ten slotte vrij vast bleven.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 65 5/16. Spanje, 1¾ pc., 32½, 9/16; dito Binnenl., 3 pc., 41 7/16. Oostenrijk, Metall., 5 pc., 57 13/16; dito Nat., 5 pc., 62.

Handelsberigten.

SCHIEDAM den 19 Augustus.

GRANEN. Rogge, verkocht: 145 ℔ Arensburg *f* 188 6/w. Gerst, 130 ℔ Pernau *f* 180 cont. *f* 182 6 w., 128 ℔ Libau *f* 164 3/m.

MOUTWIJN per Ned. Vat zonder fust	*f* 15.—.
JENEVER, " " " " "	- 20.50.
Amst. proef, " " " " "	- 21.75.
alles zonder de belasting.	
SPOELING, per Ketel.................	- 0.80.

DORDRECHT den 18 Augustus.

GRANEN enz. De aangevoerde Jarige, Nieuwe Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaassche Tarwe vond heden bij gebruikers van 30 tot 40 cents lager in de beste soorten eenige vraag. Zomer-Tarwe niet ter veil; Jar. Zeeuwsche, Vl. en Overm. *f* 8. 50 a *f* 9, N. dito *f* 8. 20 *f* 8. 60, idem afwijkende en geringe *f* 7 a *f* 7. 80. Rogge. Jar. Zeeuwsche, Vlaamsche en Overm. weinig ter veil en prijshoudend. N. dito vond tot vorige prijzen goede vraag, Jar. Zeeuwsche, Vl. en Overm. *f* 5. 60 a *f* 6, N. dito *f* 5. 80 a *f* 6. 20. Gerst. Winter bij matigen aanvoer willig en tot 20 cents hooger vlug te verkoopen. Van N. Zomer-Gerst waren eenige partijtjes ter markt, mooi in kwaliteit en tot genoteerde prijzen vond dezelve genegen koopers, N. Zeeuwsche en Overm. Winter *f* 4. 80 a *f* 5. 60, N. Zomer *f* 4. 70 a *f* 5. Spelt. De aangevoerde partijtjes nieuwe, niet mooi in kwaliteit, waren van *f* 2. 40 tot *f* 3 moeijelijk te plaatsen. Haver, Inlandsche Voeder en Dikke flaauw, genoteerde prijzen waren moeijelijk te bedingen, Zeeuwsche en Inl. Voeder *f* 2. 20 a *f* 2. 80. Dikke dito *f* 3. 40 a *f* 4. 20. Boekweit traag en met minder handel, voor mooije Bredasche is op 70 Ned. ℔ *f* 172 en puike Oost-Vr. Veen *f* 170 besteed. Paardenboonen onveranderd; de aangevoerde klusjes hebben naar kwaliteit *f* 5 tot *f* 7 opgebragt. Duivenboonen niet getoond. Witte en Bruine Boonen niet ter markt. Blaauwe Erwten weinig aangevoerd en werden met graagte tot 50 cents hooger, als de goed kokende van *f* 8. 70 tot *f* 9 en de mindere van *f* 7. 20 tot *f* 8. 40 genomen. Koolzaad minder dan vorige week uit Zeeland, Vlaanderen en het Overmaassche aangevoerd, was echter door het verschil in kwaliteit tot verlaagde prijzen nog moeijelijk te plaatsen. Voor enkele zeer puike partijtjes Zakgoed is £ 53, dito gestort Vlaamsch £ 54, Zeeuwsch £ 53 besteed, de afwijkende en mindere soorten bleven van £ 46 tot £ 50 naar kwaliteit aangeboden. Op 9 vat tot vorige prijzen, als September £ 56, October £ 56½, November £ 57 te bekomen. Lijnzaad zonder omgang, 113 ℔ Taganrog, geringe kwaliteit, werd tot *f* 300 geveild. Kanariezaad schaarsch en tot verhoogde prijzen van *f* 11. 50 tot *f* 12. 50 vlug te verkoopen. Hennepzaad niet ter veil. Raapolie flaauw en lager afgegeven, vliegend *f* 33, September en October tot *f* 33, November en December tot *f* 33½ te koopen. Lijnolie prijshoudend, vliegend *f* 34 gedaan. Raap- en Lijnkoeken zijn tot genoteerde prijzen gemakkelijk te koopen. Harde Raapkoeken per 1040 stuks *f* 62 a *f* 64, idem Lijnkoeken per idem *f* 90 a *f* 100, zachte idem per idem *f* 110 a *f* 120.

AMSTERDAM den 19 Augustus.

KOFFIJ. Van de tegen 25 dezer in veiling aangeslagen 3700 b. Santos zijn heden diverse nummers, te zamen ca. 1400 b. van 28½ a 37 c. uit de hand verkocht.

Van Ruwe SUIKER werden afgedaan: 1690 kr. Java n.° 9¼ tot *f* 31½ zeilend, 538 kr. dito n.° 16½ tot *f* 37½ en 567 kr. dito n.° 15 tot *f* 35½.

TABAK. Heden zijn uit de eerste hand afgedaan 20 v. Maryland per David Steward, 35 v. dito en 15 v. Mason County per Alexander.

SAFFRAAN is belangrijk hooger; jarige *f* 28 a *f* 29, nieuwe *f* 30 a *f* 31.

ANIJSZAAD. In den loop dezer week zijn afgedaan 13 b. a *f* 26½.

GRANEN. Tarwe bij gerijven onveranderd: 129 ℔ Jar. bonte Poolsche *f* 312; 129 ℔ O. roode Amerik. *f* 260; 160 ℔ Jar. Bovenl. *f* 275; 160 ℔ N. dito *f* 270. Rogge *f* 4 a *f* 5 lager: 117 ℔ Petersb. *f* 165; 125 ℔ Pruiss. *f* 178, beiden bij partij; 123 ℔ Pruiss. *f* 178; 116 ℔ Petersb. *f* 166. Gerst prijshoudend. Jar. Mannheimer *f* 162 per 1950 kil.; 109 ℔ Dantziger *f* 165; 107 ℔ fijne Zweedsche *f* 162. Haver en Boekweit zonder handel.

ZADEN enz. Koolzaad lager afgegeven; Deensch £ 54. In veiling Oud Mecklenb. Rubs *f* 275; op 9 v. Olie te leveren: in April £ 60; Sept. £ 55; Oct. £ 56½; Nov. £ 57. Raapolie flaauwer: op 6/w. *f* 34¼; Vlieg. *f* 33½; 1 Sept. *f* 33¼; 1 Oct. *f* 33½; 1 Nov. *f* 33¾ a ½; 1 Dec. *f* 34 a *f* 33¾; 1 Mei *f* 35 a *f* 34¾. Lijnolie als voren: op 6/w. *f* 34¼; Vlieg. *f* 33; 1 Sept. *f* 32¾; 1 Oct., Nov. en Dec. *f* 33. Hennepolie: op 6/w. *f* 37. Raapkoeken per 1040 stuks *f* 64 a *f* 68. Lijnkoeken per 104 stuks *f* 9 a *f* 11.

VETWAREN. Traan. Robben- *f* 34. Astrakan- *f* 31. O.-Ind.- *f* 31. Lever- br. *f* 38 a *f* 40; bl. *f* 47 a *f* 48. Ansjovis. 1858r *f* 8½ a *f* 9; 1859r *f* 8.

MIDDELBURG den 18 Augustus.

GRANEN enz. De aanvoer uit onze naburige Eilanden was weder niet groot, doch uit Walcheren was er meer dan vorige week ter veil, en ofschoon eenige meerdere vraag bestond, zoo werd echter de Tarwe 50 c. lager gekocht; houders die daarvoor niet konden besluiten, konden niet verkoopen. Men kocht puike Zeeuwsche Jarige Tarwe *f* 8.15, *f* 8.10 a *f* 8 naar deugd; regtaf puike Nieuwe was er niet ter veil, gewone *f* 8, *f* 7.75 naar deugd, geringe soort kon maar *f* 7 opbrengen. Puike Jarige Walchersche *f* 8.75 a *f* 8 naar kwaliteit. Puike Nieuwe voor de Zaai niet ter veil, andere goede soorten *f* 8.75 a *f* 8.10. Puike Nieuwe Rogge voor de Zaai *f* 6 gekocht. Jarige werd op *f* 6 gehouden. Nieuwe Wintergerst kon naar kwaliteit maar *f* 4.70 a *f* 5 opbrengen; eene extra puike partij werd voor *f* 5.30 verlaten, doch bleef onverkocht. Zomer *f* 4.75 a *f* 4.60 naar kwaliteit. Walchersche Witte en Bruine Boonen (van 1858) bleven zonder handel, men hield de Witte op *f* 10 en de Bruine op *f* 11 de mud. Nieuwe Walchers. Paardenboonen *f* 6.30 a *f* 6.50 de mud. Walchersche Groene Erwten weinig ter markt en zeer begeerd, men kocht de kleine *f* 8.75 a *f* 8.60, mindere *f* 8.40, dito groote *f* 10.25 a *f* 9.75 naar kwaliteit. Koolzaad weinig ter veil en gevraagd; men kocht met graagte aan *f* 10.25 en *f* 10.50 per mud. Raapolie *f* 35.50, Patentolie *f* 37.75 en Lijnolie *f* 36.75 per vat op 6 weken, op contant *f* 1 per vat lager. Raapkoeken *f* 60 a *f* 63 per 1040 stuks, harde Lijnkoeken *f* 10 per 104 stuks.

LONDEN den 17 Augustus.

SUIKER. W.-Ind. stil; omzet 396 v. Eene lading Brasiel is uit de hand tot geh. prijs afgedaan; Geraffineerd zeer stil maar niet lager; br. Lumps 50/6 a 51/. — RUM vast; 50 pijpen Demerara bedongen 2/3. — KOFFIJ. Ceylon vast. — CACAO vast; 160 b. St. Domingo vonden nemers tot 52/. — THEE stil; ord. Congo 15 a 15¼. — RIJST stil. Voor goede kwaliteit betaalde men vorige prijzen. Omzet 1000 p. gep. Arracan tot 10/3; 700 b. Ballam tot 9/9 en eene lading van 800 t. Arracan tot 10/3. — PIMENT hooger. — KATOEN stil maar vast. — SALPETER. 250 b. Bengaal bedongen 35/6; 180 b. 36/3 en 800 b. 37/ a 37/6. — LIJNZAAD vast. Eene lading Taganrog bedong 47/6. — METALEN. Zink vast; 175 t. zijn te Hull verkocht tot £ 21.5 en 25 t. tot £ 21.10. Schotsch IJzer vast 53/3. Tin zonder handel. — OLIEN. Lijn- vast 29/; te Hull 28/. Raap- en Cocos- onveranderd. Terpentijn- vast; Amerik. 35/6, Engelsche 35/. — TALK zeer stil met lagere prijzen. Men noteert P Y C disp. 55/. Aug./Sept. 55/, Oct./Dec. 55/6, Dec. 55/9.

LONDEN den 18 Augustus.

SUIKER. In veiling werden 10 v. Cuba verkocht tot 40/. — CACAO. 1065 b. Trinidad bedongen 55/ a 66/. — SALPETER zonder handel; 3418 b. werden geheel opgehouden.

ANTWERPEN den 18 Augustus.

KOFFIJ. De markt blijft zeer vast. In de eerste hand zijn afgedaan 500 b. St. Domingo en 2800 b. Santos en in de tweede hand 1000 b. St. Domingo en 500 b. Brasiel. — GRANEN. Tarwe en Rogge onveranderd. Oliezaden prijshoudend. — SUIKER. Men meldt ons den verkoop van 60 k. Havanna en 100/m. kil. ruwe Beetwortel.

HAVRE den 16 Augustus.

KOFFIJ. Men meldt ons den verkoop van 120 b. Rio tot fr. 66. — KATOEN. De markt is vrij vast en het artikel gevraagd. Omzet 900 b. — In SUIKER en INDIGO ging niets om. — HUIDEN zijn daarentegen gevraagd. Omzet 545 st. gedr. la Plata tot fr. 145; 4511 st. gez. dito tot fr. 81½ a 85 en 564 st. drooge gez. Fernambucq tot fr. 106.25. — TALK. Voor 67 v. Buenos-Ayres disp. betaalde men fr. 65. — WOL. 32 b. Buenos-Ayres vonden nemers tot fr. 3 a 3.75. — CACAO. Para blijft gevraagd. 800 b. zijn verkocht tot fr. 65 a 66.

HAMBURG den 18 Augustus.

KOFFIJ onveranderd. 3000 z. Rio werden afgedaan. — ZINK stil. — GRANEN als voren en zonder handel. — RAAPOLIE per Oct. 22.14 a 12, per Mei 23,6 a 4.

Overzigt van den Rijst-Handel te Akyab, in het saisoen 1858—59.

AKYAB den 20 Junij.

De regentijd is aangevangen en het saisoen alzoo gesloten. De zaken zijn verre van bevredigend geweest, zoowel ten opzigte der prijzen als ook wegens kwaliteit.

De algemeene veronderstelling was dat RIJST gedurende dit saizoen laag zoude zijn, tengevolge der lage Rijstprijzen in Europa zoowel als in China, doch de uitkomst heeft zulks anders bewezen door onvoorziene omstandigheden welke wij zullen trachten toe te lichten.

Men zal zich herinneren dat gedurende het vorige saisoen de geheele oogst verscheept werd en gedurende den regentijd zelfs niet genoeg voor eigen consumptie was gebleven, waardoor de prijzen tot eenen hongersnoodsstand stegen.

Er was dus bij het begin van het saisoen in November volstrekt geen Rijst voor exportatie, terwijl in December een aantal inlandsche vaartuigen aankwamen om Paddy voor Chittagong en andere havens in de baai van Bengalen te laden, alwaar de oogst totaal mislukt was. Dit veroorzaakte eene levendige vraag en de kleine toevoeren van nieuwe Laroong Paddy werden grif gekocht tot 20 a 25 Rupies.

In Januarij was de aan de markt komende kwantiteit Rijst nog klein en betaalde men 35 a 40 Rs., maar de eigenaars verkochten liever als Paddy tot 20 a 22 Rs. aan de inlandsche vaartuigen, die voortdurend aankwamen en bijna den geheelen oogst van Laroong wegvoerden.

In Februarij kwam een aantal Europesche schepen en men verwachtte toen, dat nieuwe Necranzie Rijst overvloedig aan de markt zoude komen, zooals gewoonlijk gedurende deze maand het geval is. Maar deze verwachting werd teleurgesteld, de markt bleef schaarsch voorzien en de prijs, welke aanvankelijk 40 was, steeg op 44—47 rs., voor Rijst welke 30 a 40 percent Paddy bevatte, terwijl de inlandsche vaartuigen voor Paddy 25 a 28 rs. betaalden, hetgeen met 50 a 56 voor Rijst gelijk staat. — In de maand Maart zag men zeer ruimen toevoer te gemoet, maar men was op nieuw bedrogen, en eerst toen werd het bewezen, dat veel Rijst door zoutwater overstroomingen vernield was en dat de oogst in het geheel veel minder was uitgevallen dan vroeger jaren, tengevolge van het gebrek aan regen. Reeds vroeger werden klagten hieromtrent ruchtbaar, doch geen gewigt er aan gehecht, omdat men reeds vroegere jaren meermalen zulke berigten had verspreid en de oogst desniettemin zeer overvloedig bleek te zijn; maar nu deze zich bevestigden door de kleine toevoeren, werd men angstig dat er niet genoeg zoude komen voor de in de haven liggende en verwachte schepen. Tegen het midden van Maart stegen de prijzen tot 50 a 53; liepen later tot 68 en weder terug tot 60 a 62 rs., terwijl de kwaliteit van de Rijst gemiddeld 40 a 50 percent Paddy bevatte, hetgeen ook tot het einde van het saisoen voortgeduurd heeft. In April fluctueerden de prijzen naar mate van de vraag tusschen 72 en 62 en eenige grootere kwantiteiten in handen van inlanders vonden zelfs koopers tot 75 rs.

Het is naauwelijks geloofbaar dat zulke prijzen betaald werden, terwijl de noteringen van Europa 7/6 a 8/ luidden, maar moet daarbij niet vergeten worden dat bevrachte schepen beladen moesten worden en dat menig schip, hetwelk arriveerde om beladen te worden, voor Reeders rekening en geen ander Charter mogelijk zag, liever eene lading tot hoogen prijs kocht, dan in ballast weder te retourneren.

In Mei werd de markt beter gestemd; bij afnemende vraag liepen prijzen terug op 56 a 58 Rs. en het overblijvende van den voorraad in handen van Inlanders werd tot 61 a 64 gekocht, om eenige schepen voor reeders rekening te laden. Thans vinden de kleine toevoeren koopers tot 50 a 53 en prijzen zullen waarschijnlijk op deze hoogte blijven.

De bijgaande staat van Uitvoer gedurende de laatste 6 jaren toont dat de verschepingen van Junij 1853 tot 1859 gemiddeld per jaar beloopen 135,000 t., terwijl dit jaar slechts uitgevoerd zijn 58,000 t.; in het binnenland zullen nog zijn 20,000 t., alzoo de opbrengst in het geheel 78,000 t., toonende het te kort van den oogst 57,000 t. tegen een gemiddeld jaar.

Bij deze omstandigheden en daarbij komende ongewoon levendige vraag voor de havens in de Golf van Bengalen, was het natuurlijk dat prijzen zoo hoog liepen, doch wij betreuren vooral dat men Rijst kocht met 50 pc. Paddy bezet, hetgeen een zeker verlies van 2 pond per mandje Rijst oplevert, zonder nog de mindere waarde van zulke kwaliteit op de Europesche markten te berekenen. De Rijstprijzen worden door de vraag bestuurd, wij vinden het echter ongerijmd Paddy voor Rijst te koopen en zulks was gemakkelijk te veranderen wanneer de Europesche huizen zich vereenigden zulks niet te doen. Men heeft getracht zulk eene overeenkomst tot stand te brengen, doch heeft het moeten opgeven wegens gebrek aan overeenstemming.

Eene andere teleurstelling viel ons dit jaar te beurt, doordien het Gouvernement, zonder de minste waarschuwing, het uitvoerregt op Rijst van 1 op 4 Rupies per 100 mandjes heeft verhoogd, hetgeen natuurlijk menigeen heeft gedwongen om 3 Rupies meer voor de Rijst te betalen dan men had berekend toen men ter uitvoering begon te handelen. Van een beschaafd Gouvernement had men zulk een despotieken maatregel niet kunnen verwachten.

Zoo als boven vermeld zijn nog ca. 20,000 t. Rijst in het land, welke in November en December beschikbaar zullen zijn, en een gemiddelden oogst van 135,300 t. aannemende zullen wij het aanstaande saisoen circa 155,000 t. ter verscheping hebben.

Prijzen zullen natuurlijk zich regelen naar de vraag en wij wagen het niet daaromtrent eene meening te uiten.

STAAT van Uitvoer van RIJST van Akyab, gedurende de laatste zes jaren.

	Naar Europa.	Naar de Straat en China.	Naar havens in de Golf van Bengal.	Totaal.
	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.
Junij 1853 tot Junij 1854	60,165	15,622	12,155	87,942
" 1854 " " 1855	145,298	17,481	2,792	165,571
" 1855 " " 1856	164,751	8,020	——	172,771
" 1856 " " 1857	68,932	11,888	——	80,820
" 1857 " " 1858	132,381	24,456	9,818	166,655
alzoo dooréén per jaar.	114,305	15,493	4,953	134,751
Junij 1858 tot Junij 1859	42,253	4,197	11,406	57,856
dit jaar minder.......	72,053	11,296		76,895

Scheepstijdingen.

Brouwersh. *Aang.*
19 *aug.* Cornelia Mathilda, Snoey, Hellevoet (O. ten N.)

Hellevoet. *Aang.*
19 *aug.* Curaçao, Wolking, Maracaibo
Alberdina, Upmeijer, Reval
Jacoba, Schultz, Newc.
N. R. Gazfabriek, de Goede, dito
Pomona, v. d. Sloot, Christinestad
Zeelust, Keun, Libau
Verwisseling, v. d. Weyden, Lissabon
Vertrokken.
11 Cornelia Mathilda, Snoey, Brouwersh.
Z. M. stooms. Cycloop, Texel
de Hoop, van Dijk, Christianstad
Cornelia (st.), Triest (ligt op de reede om met hoog water zee te kiezen) (N. — N. O.)

Brielle (N.) *Aang.*
19 *aug.* Cologne (st.), Londen
Fijenoord (st.), dito
Adm. Cator (st), Hartlep.
Triton, Brandt, Libau
Vertrokken.
19 Hermanus Gerardus, Rozenberg, Newcastle
Restless, Laidle, dito
Celt, Blaxter, Sunderl.
Alida, Sprik, Arendsburg
Johann, Lindeboom, Pernau
Halkett, Schmarje, Sleeswijk

Maassluis *Vertr.*
19 *aug.* Waters, Waters, Sunderland
Caesar, Chater, Newcastle
De gisteren vertr. schepen wel in zee. (N. O.)

Zierikzee *Aangek.*
17 *aug.* Oceanet, Olsen, Osterrisoer n. Dordt
Vertrokken.
Exhibition, Stevenson, Newcastle

Texel *Aangek.*
17 *aug.* Cambridge, Blair, Sunderland
Seraphine, Morgan, dito
Alert (st.), Hull
Balder, Andersen, Lubeck
18 Lion (st.), Londen
Corsair, Smith, Sunderl.
Dankbaarheid, Potjer, Dantzig
Spes, Carhelin, Alicante
Vertrokken.
18 Mayor, Atkinson, Newcastle
Mary & Ann, Wint, dito
Nor, Svensen, Christiania
Synia, Berg, Frederikstad
Jenny, Lorentzen, Drammen
Hansina, Jordt, avontuur
19 Wilhelmina & Henriette, de Boer, Genua

Vlie *Aangek.*
16 *aug.* Ornen, Busch, Cardiff n. Kroonstad (als bijlegger, is wegens averij naar Harlingen opgezeild.)
Eersteling, Coerkamp, St. Petersburg
Speculation, Sundwik, Bjorneborg
Alkaja, Argelander, Christinestad
Willem, Molenaar, Riga
Welgelegen, Zwaal, dito
Æolus, Spillman, dito
Urania (st.), Koningsb.
Rembrandt (st.), dito
Ebenezer, Petersen, Dantzig
Flora, Thygesen, Colding
Nyemindegal, Hoy, Ringkjöbing
Emanuel, Schacht, Freyburg
Johannes, Ebkens, Neufeld
Willem, Kröger, dito
Freundschaft, Voss, Uetersen
Fenna, Jager, Christiania
Hillechina Hendrika, de Groot, Christians.
Voorwaarts, Kikkert, Hamburg
Johannes, Schröder, dito
Johanna Margrietha, Jansen, Cuxhaven
18 Stoomvaart (st.), Hamb.

Zoltkamp *Aang.*
17 *aug.* Titia Margaretha, Schaap, Koningsberg.
Beurs van Groningen, Puister, Newcastle

Vlissingen *Aangek.*
17 *aug.* Gezina, Mulder, Genua

—o—

Kaap de G. Hoop
TAFELBAAI. *Aangek.*
8 *julij* Maria Johanna, Geerling, Amst.

Goeree (Kust v. Afrika)
Aangekomen.
23 *mei* Corneliszoon, Timmer, Amsterd. en Teneriffe (vertr. 25 n. Sierra Leone)

Curaçao *Aangek.*
13 *julij* Zeester, Zoetelief, Amsterdam

St. Thomas *Aang.*
31 *julij* Janna Adriana, Franken, Suriname

Malta *Vertr.*
12 *aug.* Beerta Schuringa, Vegter, Corfu

Napels *Aangek.*
11 *aug.* Rotterdam (st.), Klasen, Rotterdam

Palermo *Vertr.*
10 *aug.* Zwaantje, Engelsman, Girgenti

Genua *Aangek.*
15 *aug.* Amalia Sinnige, Jansen, Rotterdam

Marseille *Aang.*
15 *aug.* Bérénice (st.), Bakema, Livorno

Nantes *Vertr.*
15 *aug.* Siewerdina, de Haan, Barre-de-Mont

Liverpool *Uitgekl.*
17 *aug.* Crisis, Black, Singapore en Batavia
In lading.
Æolus, Wegener, St. Pet.

Cardiff *Aang.*
16 *aug.* Juno, Petersen, Schiedam

Porthcawl *Vertr.*
16 *aug.* Mayville, Marshall, Rotterdam

Portmadoc *Vertr.*
17 *aug.* Daniel Morris, Williams, Rott.

Guernsey *Aang.*
14 *aug.* Jansjen, Meijer, Dantzig

Londen *In lading*
17 *aug.* Grunus, Hesse, Livorno

Gravesend *Aangek.*
17 *aug.* Geziena, Bartels, Gothenburg
18 D. T. Visser, v. d. Linden, Buenos-Ayres

Hull *Aangek.*
17 *aug.* Jantina, Vos, Koningsbergen

Sunderland *Aang.*
16 *aug.* Reliance, Reed, Rotterdam
Deux Joachim, Schied.
17 Salisbury, Harrison, Hall, Nieuwe Diep
Vertrokken.
16 Civility, Percy, Amst.
William, Scott, dito

Shields *Aangek.*
18 *aug.* Bertha, Williams, Zierikzee
Clemens, Persoons, dito
Tre Löver, Römer, Schiedam
Margaret Potter, Potter, Rotterdam
Enigheden, Ancher, Dordrecht
Vertrokken.
George, Rotterdam
Quebec Packet, Schied.

Charlestown *Aang.*
16 *aug.* Catharina Cornelia, de Jonge, Varel
Vertrokken.
Sophia Klasina, Wolthekker, Malmoe

Greenock *Vertr.*
17 *aug.* Scotia, Ward, Soerabaija

Boness *Vertr.*
16 *aug.* Boreas, de Boer, Harlingen

St. Davids *Aangek.*
15 *aug.* Hendrika, Zoutman, Leith

Hamburg *Aang.*
17 *aug.* Hendrika Jeltina, Lukkien, Amst.
Eltina, Dost, dito
Vertrokken.
Vier Gezusters, v. d. Veen, Amsterdam

Cuxhaven *Aangek.*
16 *aug.* Eendragt, Rozeboom, Amst.
Stad Appingedam, Bebingh, Maracaïbo

Kiel *Vertrokken*
16 *aug.* Margaretha, Will, Amsterdam

Pillau *Aangek.*
15 *aug.* Heinrich, Ahrens, Dordrecht

Kroonstad *Aang.*
12 *aug.* Neelina Jettina, Kuipers, Liverpool
Cornelia, Nieboer, dito
Antje, Nieveen, dito
Hemmechina Vroom, Kistenkas, dito
Grietje, Hes, Londen
Rimada Romina, Wijbes, Rouaan

Archangel *Zeilkl.*
5 *aug.* Teelkina Meinskina, de Haan, Amst.
Zeus, Oversluizen, Hammerfest

Stockholm *Aangek.*
11 *aug.* L. A. Bang, Mörck, Soerabaija
Uitgeklaard.
11 Dolphijn, Helmers, Uleaborg

Kopenhagen *Aangek.*
15 *aug.* Alida, Valomstra, Osseken

Elseneur *Aangek.*
15 *aug.* Speculationen, Nielsen, Nerva n. Holland

Holtenau *Aangek.*
13 *aug.* Fortuna, Doyen, Hohewacht n. Amst.
Fortuna, Stamerjohann, Dantzig n. dito
Venus, Meijer, Heiligenhafen n. dito
14 Hinderika, Heins, Kiel n. Zaandam
Eolus, Meijer, dito n. dito
Afina, Broekema, Dantzig n. Harlingen
Geerdina Geertruida, Schaap, d.° n. Groning.
15 Anna Tedora, Kuipers, dito n. Harlingen
Immanuel, de Jonge, dito n. Amst.

Rendsburg *Aangek.*
13 *aug.* Gesina Elsina, Deen, Stettin n. Lond.
15 Twee Gebr., Alberts, Deventer n. Sleeswijk
Etta Johanna, Groenewold, Anclam n. de Zaan
Margaretha, Klöfkorn, dito n. dito
Vrouw Alida, v. d. Werf, Stralsund n. dito
Helena, Bohn, Dantzig n. dito

—o—

Reval 9 aug. Het Ned. schip Maria Reifina, kapit. de Groot, v. St. Pet. n. Leith, den 1 augustus op Nargoe gestrand, is in den laatsten storm uit elkander geslagen; een gedeelte der lading is droog of beschadigd geborgen.

Thisted 17 aug. Het schip Philomela, kapitein Bartels, van Gothenburg n. Londen, is heden morgen te Wangsaal verongelukt, doch het volk gered.

—o—

17 augustus. De wind te **Falmouth** stil en te **Deal** O. Z. O.

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 20 aug.: 1ste getijde 7 ure 4 min.; 2de get. 7 ure 28 min.

Arnhem. Waterhoogte 18 aug. 1.05 el.

Keulen. Rijnhoogte 18 aug. 6 v. ½ d. Rijnl.

Mannheim *Aangek.*
15 *aug.* Telemach, Andreis, Amsterdam

Amsterdam.

BALTIMORE, David Stewart, Prentiss. (verbeterde opgave) — 338 v. Tabak en 14928 Duigen, van Beek en Jurjans; 166 v. Tabak, F. J. Beijer en Zn.; 100 v. dito, L. Hoyack en Co.; 75 v. dito, W. Beckeringh; 52 v. dito, J. A. Kluytenaar; 33 v. dito, B. J. Hasenclever en Co.; 151 v. dito, Order.

Advertentien.

De Kinderen en Behuwdkinderen, benevens de Broeder en Zuster, van wijlen den Wel Eerw. Heer J. P. SPRENGER VAN EYK, brengen bij deze hunnen welmeenenden dank voor de vele bewijzen van deelneming, bij zijn overlijden ondervonden.
Rotterdam 18 *Augustus* 1859.

Voor de bewijzen van deelneming, ons bewezen bij het overlijden van onze waarde Moeder en Behuwd-Moeder, betuigen wij onzen hartelijken dank.
A. J. LAMME.
A. LAMME.
VAN GELDEREN.

Hun, die ons ter gelegenheid van ons **Vijf en twintigjarig Huwelijksfeest** deelneming en belangstelling hebben betoond, brengen wij door dezen hartelijk dank.
Mr. V. C. TEN OEVER.
Rotterdam W. J. v. C. TEN OEVER,
19 *Augustus* 1859. VAN MARLE.

Heden overleed te *Zweth-Heul*, bij *Delft*, na eene kortstondige doch hevige ongesteldheid, mijn geliefde jongste Zoon HENDRIK, in den ouderdom van 37 jaren.
HUIZE VECHTZIGT, Wed. JB. POL,
bij *Weesp*, geb. BLOM.
18 *Augustus* 1859.
Eenige en algemeene kennisgeving.

Te *Kreuznach* overleed den 17 dezer, na een langdurig lijden, onze hartelijk geliefde Zuster en Behuwdzuster, MARIANNE JACOBA VAN DER EB.
Uit aller naam.
Rotterdam JACB. VAN ZWIJNDREGT.
19 *Augustus* 1859. J. VAN ZWIJNDREGT,
geb. VAN DER EB.
Eenige en algemeene kennisgeving.

Op ZONDAG den 21 AUGUSTUS, des avonds ten 7 ure, zal, D. V., de Wel Eerwaarde Heer **N. ROUSSEL**, in de *Engelsche Presbyteriaansche Kerk* aan het Haringvliet, een

VERSLAG

in de **Fransche Taal** geven over de **Godsdienstige Opwekking in *IERLAND***, waarvan hij zelf Ooggetuige is geweest.

BEKENDMAKING.
AFSLUITEN
van de SCHEEPSTIMMERMANSLAAN.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM* doen te weten, dat wegens het leggen van een Duiker voor het Water-Project, in den grond der Scheepstimmermanslaan in hunne Gemeente, zijnde een gedeelte van 's Rijks grooten weg, de Passage door die Laan, te beginnen Donderdag den 25 dezer maand, gedurende **drie maanden** zal zijn **Afgesloten**, en dat de daardoor afgebroken gemeenschap tusschen den Schiedamschen Dijk en den Katendrechtschen Veerdam kan worden onderhouden, door bij het verlaten van den Schiedamschen Singel, den weg te nemen langs den Schiedamschen Dijk tot bij het Tolhek van Delfshaven, en van daar, even als bij het verlaten van den Delfshavenschen weg ter zelfder plaatse, langs het Nieuwe Werk weder op den gewonen weg te komen, en evenzoo omgekeerd.
Rotterdam 18 *Augustus* 1859.
Burgemeester en Wethouders van Rotterdam,
de Secretaris, *de Burgemeester*,
STORM VAN 'S GRAVESANDE. J. F. HOFFMAN.

Mr. C. H. GUNN

begs to remind his PUPILS that the **VACATION** will terminate on **Monday next.**
London 17 *August* 1859.

Openbare Aanbesteding.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM* zullen op Woensdag den 14den September 1859, des namiddags ten 1 ure, ten **Raadhuize** aldaar, voor den tijd van 20 jaren **Aanbesteden**:
Het **verlichten** met **Gas** van den openbaren weg te- en nabij Rotterdam, met de **levering** van al de daarbij behoorende **Toestellen, Materialen en Arbeidsloonen**, benevens het **onderhouden** dier Toestellen;
Alles nader omschreven in het Bestek en de Voorwaarden, dat, van heden af, op de gewone dagen en uren, ter lezing ligt op de Plaatselijke Secretarie en het Stads Timmerhuis te Rotterdam, en ook voor den prijs van 15 Centen verkrijgbaar is bij de Wed. P. VAN WAESBERGE en ZOON, Boekdrukkers in den Houttuin, wijk 11—194.
Nadere inlichtingen zijn te bekomen aan gemeld Timmerhuis.

De **NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ** biedt aan
TWEE of MEER

JONGE LIEDEN,

uit den Beschaafden Stand, de gelegenheid aan om in hare **Kantoren** hier te Lande **geplaatst** of voor hare **Dienst** in **INDIË opgeleid** te worden.
Wie daarvoor in aanmerking mogten willen komen, zullen zich aan een **vergelijkend Examen** moeten onderwerpen, waarbij, behalve op eenige **Algemeene Kennis van den Handel** en daarmede **verwante Vakken**, op het **Schrijven** van een **goeden Hollandschen Stijl** en **vaardigheid** in de **Engelsche, Fransche en Hoogduitsche Correspondentie** zal gelet worden.
De Aanvragen worden, met opgave van Ouderdom, Woonplaats, tegenwoordigen en vroegeren Werkkring en alle verdere bijzonderheden, die ter voorloopige beoordeeling der Verzoekers dienstig kunnen zijn, vóór DONDERDAG 1 SEPTEMBER aan het Bureau der Maatschappij ingewacht. De Adressanten zullen daarbij bepaald moeten bekend stellen, of zij al dan niet gezind zijn later naar Indië te vertrekken.
Amsterdam 19 *Augustus* 1859.

PUBLIEKE VEILING,
te ROTTERDAM,

op Maandag 22 Augustus 1859, des voormiddags ten *half elf ure*, in het Logement **de Zon**, aan den Steiger, van ruim

L. 40 WITTE ERWTEN,

minder en meer door Zeewater beschadigd, aangebragt van Dantzig, met het Schip *Neptunus*, Kapit. *M. E. van der Veen*; thans liggende in Ligters.
Nader onderrigt ten Kantoren van JOH. DE KUYPER & ZOON en WM. & ALBS. SMALT & Co.

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-REEDERIJ.

ZOMERDIENST.

AFVAART *BOOMPJES.*

Van ROTTERDAM langs NIJMEGEN naar MANNHEIM en tusschen gelegen Plaatsen, dagelijks des middags ten **12** ure.
Van NIJMEGEN naar ROTTERDAM, dagelijks des morgens ten **8½** ure.
Bovendien **tweemaal 's weeks**, zoo lang de Waterstand de Vaart langs ARNHEM niet veroorlooft, langs NIJMEGEN.
Zondag en **Woensdag**, van ROTTERDAM langs NIJMEGEN naar MAINZ, 's morgens ten **7** ure.
Dingsdag en **Zaturdag**, van ARNHEM via NIJMEGEN naar ROTTERDAM, des morgens ten **8** ure.
De Stoombooten dezer Reederij, welke des middags ten 12 ure varen, hebben op het Dek **Glas-Paviljoen** en ieder **twee Slaapkamertjes**, welke voor ééne Reis *af te huren* zijn.
Nadere informatien zijn te bekomen bij de Nederlandsche Stoomboot-Reederij in de Boompjes en bij alle hare Agenten.

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

ROTTERDAM-LONDEN.

In directe verbinding met de Stoombooten van de Nederlandsche Stoomboot-Reederij *van* en *naar* alle Plaatsen aan den Rijn.

AUGUSTUS 1859.

BATAVIER — W. Smith.

Van ROTTERDAM naar LONDEN,
Dingsdag 23, 's morgens ten **11** ure. | **Dingsdag 30**, voormiddags ten **12** ure.
Van LONDEN naar ROTTERDAM,
Iederen Zondag van de *Dublin-Werf*, ten 11 ure des morgens.

FIJENOORD — H. Rolfe.

Van ROTTERDAM naar LONDEN,
Zondag 21, 's morgens ten **4** ure. | **Zondag 28**, 's morgens ten **11** ure.
Van LONDEN naar ROTTERDAM,
Donderdag 25, 's morgens ten **9** ure.

In verbinding met de Stoombooten *naar* en *van* MANHEIM en tusschen gelegene Plaatsen aan den Rijn varende Stoombooten der Nederlandsche Stoomboot-Reederij, waarvan het vertrek bepaald is op 's middags ten **12** ure en van MANHEIM 's namiddags ten **3** ure.
Nadere informatien zijn te bekomen bij de Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij, in de Boompjes te Rotterdam, bij alle Agenten der Nederlandsche Stoomboot-Reederij en aan de Expeditie-Kantoren van de Heeren J. P. KOENS & Co.

Voor PASSAGIERS.

Te ROTTERDAM
ligt in Lading
NAAR
BATAVIA, SAMARANG EN SOERABAIJA,
het extra **Snelzeilend** Nederlandsch gekoperd **BARKSCHIP *CORNELIA MATHILDA***, Kapitein **P. Snoey.**
Adres bij KUYPER, VAN DAM & SMEER en HUDIG & BLOKHUYZEN, te *Rotterdam*, en A. PRINS & Co., te *Schiedam*.

Rotterdamsche
SCHOUWBURG.

Directie *J. EDUARD DE VRIES.*

ZATURDAG 20 AUGUSTUS 1859:

DE DIAMANT DES GEESTENKONINGS.

GROOT TOOVER-MELODRAMA,

in tien Tafereelen, naar het Hoogduitsch van *Ferd. Raymond* (Schrijver van de **Alpenkoning**), door F. H. GREB. **Muziek** van Prof. ***Drechsler.***
Versierd met geheel

NIEUWE DECORATIEN,

vervaardigd door en onder opzigt van ***J. Eduard de Vries***; geheel Nieuwe **COSTUMES**; Gemonteerd door den Regisseur ***J. W. Hammecher***, met de daarin voorkomende

DANSEN,

waarvan de **Muziek** gecomponeerd door ***J. Coenen***, en verderen Theatralen Toestel.
Nooit alhier maar vroeger op den Amsterdamschen Schouwburg en laatst op dien van Utrecht met buitengewonen bijval vertoond.
GEVOLGD DOOR:

de Getrouwde Keukenmeid,

Kluchtspel met Zang in één Bedrijf, naar het Fransch van *Couailhac* en *Marc—Michel*. Nooit alhier vertoond.
Aanvang ten half acht ure.

Prijzen der Plaatsen:

Balcon . . . . . . *f* 2. 00.	Parterre . . . . . . *f* 0. 75.
Loge . . . . - 1. 00.	Gaanderij . . . . . - 0. 40.

VERWACHT MAANDAG 22 AUGUSTUS:

VROUWENMOED EN DANKBAARHEID.

NIEUWE SCHOUWBURG
op de Kruiskade.

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE TOONEELISTEN,
Directie: ***BREEDÉ & VALOIS.***
ZATURDAG 20 AUGUSTUS 1859:
Eene Zesde Voorstelling van

TO BE OR NOT TO BE!

of

DE 6 TALISMANS VAN DOKTER FAUST,

Nieuw Toover-Kluchtspel in 3 Bedrijven (14 Tafereelen), met Chansonnettes, Aria's, Duo's, Koren, Dansen, nieuwe Decoratien en Costumes en verderen Tooneelmatigen Toestel.
Aanvang ten *zeven* ure.

Salon des Variétés

van ***P. BOAS*** en ***N. JUDELS***, staande op de **Groote Markt**, **N°. 1** van het Westnieuwland.
ZATURDAG 20 AUGUSTUS:
Eene Zesde en Laatste Voorstelling van
DE BEURSSPECULANT, of **het leven van Teeuwis Knokkel de Kruidenier**, Nieuwe Vrolijke Vaudeville, in 6 Tafereelen, naar het Hoogduitsch vrij bewerkt met **Nieuwe Coupletten, Nieuwe Decoratiën** enz., waarin de Hoofdrol door den Heer JUDELS zal vervuld worden.
Wegens de uitgebreidheid der Voorstelling geen Nastuk. *AANVANG 8½ URE.*

Grand Théâtre des Variétés,

van ***A. VAN LIER Jz.,***
Groote Markt, N.° 1 van af het Hang.
HEDEN ZATURDAG, des avonds ten 8½ ure,
Eene Zesde Voorstelling van:
ROBERT en BERTRAM, of **de Lustige Vagebonden**, kluchtig Blijspel met Zang in 5 Afdeelingen. *Nooit alhier, maar te Amsterdam* **84** *malen opgevoerd.* Na hetzelve:
De verjaardag van Colombine of de Vlugt van Arlequin met de Leviathan, nieuw groot Ballet-pantomime in 6 Tafereelen.

Circus Wollschläger.
WEENAPLEIN.

HEDEN ZATURDAG, ten 8½ ure precies,

HET MEISJE UIT DE ROTSEN,

groote Equestrische-Pantomime, in 12 Tafereelen. Voor afgegaan door de onvergelijkelijke **Exercitien** van den beroemden Amerikaan **ROBINSON**, en eene menigte andere der eerste Artisten. De **DRESSUUR** der schoone **PAARDEN Romulus** en **Remus**, **Arminius** en **Lord**, enz., enz.

GROOT APEN-THÉATRE
en Kunstrijden in Miniatuur,

van ***L. BRUCKMANN,***
aan de gewezen **Binnenwegsche Poort.**
HEDEN ZATURDAG, ten 6 en 8½ ure,
Groot Jagtrennen met **Hekkenspringen**, door de gezamentlijke Viervoetige Kunstenaars. Voorafgegaan door een **Charivari van Kunstproducten** der best afgerigtste Apen, Honden en Paarden.

TENTOONSTELLING

van den Heer P. MURPHY,
De Jonge IERSCHE

REUS.

DAGELIJKS te bezigtigen in de TENT op de **Varkenmarkt**, alwaar het Tableau voorhangt.

CAFÉ RESTAURANT SUISSE,
Hoek Oppert, wijk 6, n.° 1.

De Ondergeteekende heeft bij deze de eer zijn geheel nieuw ingerigt **ETABLISSEMENT** aan zijne Stadgenooten en het Reizend Publiek minzaamst aan te bevelen; terwijl gedurende de **Kermis** bij hem **allerlei VERVERSCHINGEN** te verkrijgen zullen zijn.
MARTIN MAYER,
gewezen Kellner in ST. LUCAS.

De van ouds gerenommeerde

VAUXHALL-DOELE,

welke zal plaats hebben op
ZATURDAG 20 AUGUSTUS 1859,
bestaande uit:

GROOT
MILITAIR HARMONIE

MUZIJK,

uit te voeren door het met roem bekende **Korps Staf-Muzijkanten** van het Regement *Grenadiers en Jagers*, onder Directie van den Kapelmeester ***F. DUNKLER.***

GROOT SINFONIE CONCERT
à la Musard,

van de **Réunion Musicale**, onder Directie van den Heer ***J. J. BAUMGARTEN.***
Prachtige Decoratie en Schitterende Illuminatie.

Op ZATURDAG 20:

MATINÉE MUSICALE,

door dezelfde Muzijk-Vereenigingen.

DINGSDAG 23 AUGUSTUS:
GROOTE

MATINÉE MUSICALE CHAMPÊTRE

door de **Réunion Musicale.**
De Muzijk der **Matinée's** zal des middags ten 12 ure en de Muzijk der **Vauxhall** des avonds ten 9½ ure aanvangen.
De Entrée der Matinée's is bepaald op **30 Cents** en die der Vauxhall op ***f* 1.10** per Persoon.
Ingang: **Haagscheveer** en **Vestzijde.**
JOS. BELTJENS.

PLAATS WILLEM TELL,
KRUISKADE.

ZATURDAG 20 AUGUSTUS 1859,

MATINÉE MUSICALE,

door het geheele **Korps Veld-Artillerie** van Utrecht, onder directie van den Kapelmeester ***F. RUDERSDORFF.***
ENTRÉ 25 *Cents.*
Des Avonds:

VAUXHALL en BAL
en
Schitterend Vuurwerk,

vervaardigd door den Heer
P. L. VAN DER BRUGH,
Kunst-Vuurwerkmaker van Z. M. den Koning,
GROOT HARMONIE-MUZIEK,
uit te voeren door het bovengenoemde Korps; in de Groote COURZAAL zal zich ook een goed bezet **Orchest** doen hooren.
DES AVONDS ENTRÉ 75 Cents.
ZONDAG:

MATINÉE,

ten 12 ure.
J. VAN BOSCH.

SALON DES VARIÉTÉS
LOMBARDSTRAAT.

HEDEN MORGEN ten 11 ure
Groote Matinée Musicale,
door het Gezelschap EUTONIA.
ENTRÉ VRIJ.
EN DES AVONDS TEN 8 URE:

GROOT BAL PARÉ.

Bij afwisseling zullen door genoemd Gezelschap de Nieuwste **Chansonnetten** worden voorgedragen in het Hoog- en Nederduitsch.
Entré 50 *Cents* voor Heer en Dame.
Des ZONDAGS 's MORGENS zal het Locaal voor het Publiek als **Koffijhuis** geopend zijn, en des AVONDS ten 8 ure

BAL.

MET INTRODUCTIE KOSTELOOS.
Zijnde de ZAAL gedecoreerd **à la Renaissance**, vervaardigd door den Heer F. J. SANDERS.
H. W. LOURENS.

CASINO,
bij den Hollandschen Spoorweg.

HEDEN MORGEN
MATINÉE MUSICALE.
HEDEN AVOND
Groote Humoristische Soirée
met medewerking van
Mr. GROSSE, Chanteur Comique,
en Miss. RAFTER, Chanteuse Anglaise.
F. J. KOOLEN.

NB. Het geëerde Publiek wordt opmerkzaam gemaakt dat zijne RESTAURATIE-ZALEN gedurende den geheelen dag geopend zijn en van vele **Ververschingen** voorzien.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.

[illegible]

Tegen stemden de heeren van Wessem, Blanken-heym, van Rijckevorsel, van Dam van Isselt, Hartsen, Begeer, Bruijn van den Dries en de Villers de Pité.

De vergadering is daarna tot nader bijeenroeping gescheiden.

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Dorp

BIJBLAD,

behoorende tot de

OTTERDAMSCHE COURANT

VAN

ATURDAG 20 AUGUSTUS 1859, N.° 198.

TATEN-GENERAAL.

Eerste Kamer.

Itting van Vrijdag 19 Augustus.

)e Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft heden)ehandeling genomen het wetsontwerp houdende alingen omtrent het gebruik der spoorwegen.)r de discussie bragt de heer 't Hooft van Bent-:en o. a. verslag uit over een verzoekschrift, in-)men van de Kamer van koophandel en fabrieken Venlo, betrekkelijk de water-aftappingen op de s. Dit adres is op de griffie nedergelegd ter in- van de leden.

e heer *van Rhemen van Rhemenshuizen*, vriend strenge en goed werkende wetten, erkende dat wet op de politie der spoorwegen streng be- de te zijn. Te regt of te onregte had men de .angige voordragt genoemd eene Napoleontische lang had hij dan ook geaarzeld over zijne uit)rengen stem; doch eindelijk had hij besloten, aan zijne goedkeuring te schenken. Zijns inziens de wet door hare tegenstanders in menig opzigt eerdelijk begrepen; hij was echter van meening, de toepassing moest zijn billijk en onpartijdig, toe de instelling van een raad van toezigt veel kunnen bijdragen. De hoofdbezwaren bestonden .e artt. 1 en 41, waarbij de ondernemers van)rwegen verpligt werden te bewijzen, dat zij *geen* ld hadden aan de schade berokkend aan personen oederen, en waarbij de spoorwegen, ook de be- ıde, konden worden genaast door den Staat. lie bezwaren deelde de spreker niet, daar art 1)ns hem niet was in strijd met het gemeene regt. :e bepaling der naasting, voor zoo veel de be- .de spoorwegen betreft, billijkerwijze zal worden :voerd door den regter, die het bedrag der schade- telling bepalen zal, terwijl ook de Staten-Generaal. :kere mate, door de goedkeuring van dat bedrag, contrôle over de wijze van naasting houden zal. igens trad de spreker in ontwikkeling van eenige der wet, om aan te toonen dat de politie op poorwegen in de voordragt in het belang van publiek geregeld was; over ondergeschikte be- en zou hij heen stappen, omdat hij in het alge- . de wet nuttig achtte en noodzakelijk. Ten : merkte de spreker op, dat hij zelf aandeel- er was van industriële ondernemingen in Duitsch- ; dat deze geene rente hoegenaamd afwierpen, dat zulks de Regering van het Land niet weêr- om beperkingen te maken in de oorspronkelijke ı der aandeelhouders.

heer *van Dam van Isselt* trad in eene uit- ge bestrijding van de voordragt, waarbij hij op voorgrond stelde: 1°, dat de mannen, die in rland aan het hoofd staan van den Rijnspoorweg. nin verdienden de verwijten tegen hen gerigt een lid van de Tweede Kamer, als den meer in vijandigen geest, tegen die Maatschappij door Ministers van Binnenlandsche Zaken en van tie betoond, en 2°, dat hij spreker, even als de Godefroi in de andere Kamer, stond op een ge- onpartijdig standpunt, want dat hij met de lijke directie niets te maken had. Daarna over- le tot het ontwerp in behandeling, erkende de er dat men verlangde eene krachtige politiewet, dat de voordragt veel verder ging. Hij betoogde tij ingreep in al de bijzonderheden van alle lijke takken van administratie, dat alle denkbare aan de Regering is gegeven en de verantwoor- op de schouders der onderneming wordt ge- . Dat is zoo waar, dat art 1, gelijk het door weede Kamer is geamendeerd, door den Minister Justitie zelven verklaard was te zijn: strijdig ılle regtsbegrippen, strijdig met alle begrip van en billijkheid. Bovenal verzette zich de spreker de strekking der voordragt in zoover deze te- rkende kracht zou hebben op bestaande maat- pijen en daardoor ook verkregen regten zou schen- Dit punt werd door den spreker door vergelijking sommige artt. der wet met artt. der concessie le Rijnspoorweg-Maatschappij in bijzonderheden licht. Het regt van naasting achtte de spreker onbillijk geregeld, bovenal uit tweeërlei oogpunt. eerst omdat nu aan de Regering het regt was en om na 20 jaren een spoorweg te naasten. aardoor verkort zou worden den duur der con- , gelijk die vroeger in een plegtig gesloten ver- was vastgesteld. In de tweede plaats, omdat tens art. 15 der wet zelfs door ondergeschikte maren staking der dienst kon worden bevolen en op zich zelf reeds eene onbillijkheid was ınleiding tot groote willekeur kon geven, ten ge waarvan aanzienlijke schade kon worden)ragt aan eene spoorwegonderneming, ook bij rekening van het bedrag der schadevergoeding · naasting. De wet, zoo als ze daar lag, achtte :eker ongehoord, en wanneer hij haar bestreed, :rad hij op als verdediger van de Hollandsche .heid en goede trouw, dan protesteerde hij tegen hending door de wet van verkregen regten. a er sprake was van de geringste belasting op de van den Staat, dan werd daartegen een kreet ıet geheele Land vernomen, op grond dat men ede trouw niet te kort mogt doen, doch wanneer : concessie voor de Rijnspoorweg-Maatschappij en dan las, dat alleen op de voorwaarden : vervat de concessie was aangenomen, dan was voelen, dat de tegenwoordige wet evenzeer aan ede trouw te kort zou doen. Dit bleek ook nog t. dat die concessie aan de Regering de magt de om ooit een *gedeelte* van den weg te ont- n, terwijl art. 41 der tegenwoordige wet die onder eenige reserve aan de Regering toekende. lotte verklaarde de spreker, dat wanneer de grootste koopsteden van ons Vaderland door vegen met het buitenland verbonden waren, dit ed was door Engelsch geld, want dat de Hol- s hoogstens 5 aandeelen hadden genomen om, ede gewapend, klagten te doen tegen de ad- atie. Vreemdelingen hadden ons langs spoor- doen rijden en nu zouden Vertegenwoordiging gering komen en zeggen: gij hebt eerlijk en uwe verpligting vervuld, ook toen de Regering alleen niet heeft beschermd maar zelfs tegen :t, maar nu is het ons belang meester te zijn wen weg en wij zullen van de omnipotentie etgevende Magt gebruik maken; gij kunt wel een civiel proces beginnen, maar wij zullen u onthouden wat u wettig is gegeven. De Rijnspoorweg-Maatschappij draagt den Hollandschen naam en de spreker schroomde niet te verklaren dat, naar zijne overtuiging, hij zich schaamde voor Nederland, indien de tegenwoordige wet tot stand kwam, waarbij wettig aangegane contracten verbroken werden.

De heer *Cremers* verklaarde zich voor de wet, en ten einde zijne gronden daarvoor te motiveren volgde hij het verslag der Kamer op den voet en bestreed de daarin voorkomende bezwaren. Ook nam hij eenige punten op uit de redevoering van den vorigen spreker en gaf daarbij te kennen, dat die spreker uitdrukkingen had gebezigd, die hij in de Eerste Kamer der Staten-Generaal niet had verwacht.

Deze laatste uitdrukking gaf den heer van Dam aanleiding het woord te vragen voor een persoonlijk feit, waarbij hij den heer Cremers vroeg, welke uitdrukking hij gebezigd had die te kort gedaan zoude hebben aan de waardigheid die hij aan de Kamer en aan zich zelven verschuldigd was. De heer *Cremers* antwoordde hierop, dat zijne bedoeling niet geweest was iets te zeggen, wat den heer van Dam gegronde aanleiding kon geven om het woord voor een persoonlijk feit te vragen; doch hij wilde wel verklaren dat hij gedoeld had op het slot der rede van den heer van Dam, waarin gezegd werd, dat hij zich voor Nederland zou schamen, indien de wet tot stand kwam. Deze woorden had hij niet verwacht, want vele leden waren ook voor de wet gestemd en hij meende dat het minder betamelijk was die wet dan van zoodanigen aard te verklaren, dat men zich daarover schamen moest. De heer *van Dam van Isselt* antwoordde hierop, dat hij op het oogenblik genoegen nam met de verklaring van den spreker, dat zijne bedoeling niet geweest was hem iets onaangenaams te zeggen, doch dat hij in den loop der discussie welligt gelegenheid zou hebben terug te komen op het slot zijner rede.

De heer *van Rijckevorsel* bestreed de voordragt uit drieërlei oogpunt. In de eerste plaats, dat deze wet niet verder mogt gaan dan de aard eener politiewet medebragt. Spreker betoogde dat de voordragt dit doel voorbij streefde, en dat daarbij bepaaldelijk werd miskend de geest onzer instellingen, om namelijk de industrie door particuliere krachten en middelen te ontwikkelen. Er waren een massa artikelen die het goed gelukken van spoorwegondernemingen onmogelijk zouden maken, terwijl de hoop op die zachte en regtvaardige toepassing, waarmede men zich vleide, niet geschikt was om de bezwaren op te heffen die in de wet zelve waren gelegen. In een aantal voorbeelden betoogde de spreker dat de voordragt verder ging dan het Staatsbelang en de maatregelen van politie vereischten, en vooral dat zij de noodzakelijke waarborgen tegen misbruik van gezag niet bevatten. — In de tweede plaats bestreed de spreker de wet uit het oogpunt van den invloed dien zij zou hebben op de bestaande spoorwegen. Zijn gevoelen was dat concessien overeenkomsten waren, gesloten met den Staat, die niet eenzijdig en onwillekeurig door den Staat konden worden veranderd. Ook hier haalde de spreker eenige artikelen uit de wet aan, vergeleken met bepalingen uit de concessiën van bestaande spoorwegen, om aan te toonen dat verkregen regten zouden worden verkort. Ook bij hem gold voornamelijk het bezwaar van art. 41 betrekkelijk de naasting, waardoor eigendunkelijk de duur der verleende concessie kon worden verkort, hetgeen echter zijns inziens alleen krachtens eene nadere vrijwillige overeenkomst geschieden kon. — In de derde plaats beschouwde de spreker de voordragt uit het oogpunt van den invloed dien zij zou uitoefenen op de daarstelling van nieuwe lijnen. Hij vreesde o. a. dat het regt van naasting den lust zou verminderen tot aanvragen van nieuwe concessiën, want het was juist de langere duur der concessie die daaraan de hoogste waarde gaf. Hij merkte hierbij het vreemde verschijnsel op, dat gelijktijdig met deze wet die het regt van naasting op 20 jaren stelde, in de concessie voor den Noorderspoorweg een termijn van 50 jaren was bepaald, en nu meende hij dat dit een strijd van beginselen was. De deelneming in spoorwegondernemingen was hier te Lande niet groot, en wanneer men niet met volkomen billijkheid handelde omtrent vroegere concessien, dan zou men die deelneming nog zeer doen verminderen. Zijne overtuiging althans was het, dat deze wet de daarstelling van nieuwe lijnen krachtig zou tegenwerken, en hij zou derhalve haar afstemmen. Ten slotte drong de spreker aan op eene herziening van art. 54 van het wetboek van koophandel, ten einde te bepalen dat bij vennootschappen niet meer dan zes stemmen bij volmagt konden worden uitgebragt.

De heer *van Roijen*, die zich met de hoofdbeginselen der voordragt vereenigen kon, betoogde dat de wet voldoen moest aan de billijkheid en regtvaardigheid. Uit dit oogpunt beschouwd verklaarde de spreker een enkel hoofdbezwaar te hebben, en wel tegen art. 58, dat aan de wet terugwerkende kracht gaf. Zijn bezwaar sloeg voornamelijk op de niet in de wet geregelde wijze, waarop de te verleenen schadevergoeding zou worden toegepast. Hij vroeg derhalve van de Regering een bepaald antwoord op de volgende vraag: of het wezenlijk in de bedoeling der Regering lag, om, bij de toepassing van art. 41 der wet op bestaande concessien, aan deze geene andere vergoeding te geven, dan de prijs der naasting te berekenen volgens dat artikel, en of de Regering van oordeel was dat geene schadevergoeding moest worden verleend voor de winstderving die kon voortvloeijen uit de inkorting van den duur der eens verleende concessie, of die het gevolg kon zijn van de opheffing van andere in die concessie vervatte bepalingen. Indien de Regering het tweede gedeelte zijner vraag zoodanig zou beantwoorden, dat die schadevergoeding *wel* zou verleend worden, dan zou hij stemmen voor de wet; in het tegenovergestelde geval daartegen. De spreker maakte van deze gelegenheid tevens gebruik om te verklaren, dat de geheele bevolking der noordelijke provincien de aanneming der motie in de Tweede Kamer, waarbij de behandeling der concessie Sloet-Reuchlin had verdaagd, diep had betreurd. Hij hoopte dat de belofte des Ministers van Finantien, om dadelijk bij de opening der nieuwe Zitting de spoorwegwetten op nieuw in te dienen, met den meesten ernst zou worden vervuld, en dat de Regering tevens van de gelegenheid gebruik zou maken om in de lijnen, voor zooveel zij de noordelijke provincien betreft, inmiddels die verbeteringen aan te brengen, waarvoor ze vatbaar zijn.

De heer *van Eysinga* deelde in het bezwaar van den vorigen spreker, betrekkelijk de terugwerkende kracht der wet; hij hoopte dat de Regering een bevredigend antwoord geven kon op de vraag, door dien spreker gedaan, ofschoon hij voor zich daarin geen reden zag om zich tegen de wet te verklaren. Meer afzonderlijk bleef de spreker stilstaan bij de bezwaren tegen art. 41, betrekkelijk de naasting, aangevoerd. Hij betoogde de bevoegdheid der Wetgevende Magt, om ten allen tijde in publiek regterlijke toestanden verandering te brengen, doch indien hij den feitelijken toestand naging, dan kwam het hem voor dat de bepalingen omtrent de naasting van de noodige waarborgen tegen willekeur omgeven waren. Een jaar toch vooraf moest de Regering kennis geven van het voornemen tot de naasting, en spreker meende dat geen Minister dergelijke kennisgeving zou doen, zonder vooraf van de Staten-Generaal te hebben verworven de sommen voor de naasting benoodigd. De zaak was dus van zelve feitelijk onder de contrôle der Staten-Generaal gebragt. Liever had hij dat art. niet in de wet gezien, het ontsierde die wet; doch nu het er een eenmaal in was en de feitelijke toestand het niet gevaarlijke daarvan aantoonde, achtte zich de spreker niet geregtigd, om op dien grond de wet af te stemmen.

De heer *Borski* verklaarde dat alle bestaande Spoorweg-Maatschappijen eene goede en zeer strenge politiewet verlangden; doch dat in deze wet twee zaken werden geregeld, die met zoodanige wet niet overeenkwamen. De eerste was de inmenging van de Regering in het financieel beheer, waarbij ook behoorde het regt tot naasting. Dat regt was onregtvaardig tegenover bestaande Maatschappijen, welker concessien een langeren duur der Maatschappijen tot voorwaarden hadden gesteld. De tweede zaak was de groote gestrengheid van strafbepalingen tegen de directien voor ieder verzuim, ofschoon aan die directien alle magt tot handelen was ontnomen. Hij meende dat onder deze wet geen knap of fatsoenlijk man zich aan het hoofd eener spoorweg-maatschappij zoude willen stellen.

De heer *van Meeuwen* betuigde met de voordragt te zijn ingenomen, en hij maakte dan ook slechts eene enkele opmerking, daarin bestaande, dat art. 41 z. i. slecht was geredigeerd, want dat daar niet van naasting, maar van onteigening ten algemeenen nutte had behooren gesproken te worden. Dit verschil van uitdrukking zou hem echter niet beletten voor de wet te stemmen.

De heer *van Dam van Isselt* gaf zijne verwondering te kennen over de vraag van den heer van Roijen en het gewigt dat die spreker aan het daarop te geven antwoord hechten zou. Indien de Regering, gelijk hij geloofde dat het geval zou zijn, de vraag in een bevredigenden zin zou beantwoorden, wat zou het beduiden voor den regter, die niet te rade gaat en mag gaan met de belofte van een Minister, maar met de letter der wet. Bovendien, in den tegenwoordigen tijd was de ministeriële positie zoo onzeker, dat men niet verzekerd kon zijn dat de Minister, die de kennisgeving tot naasting deed, ook dezelfde zou zijn die haar uitvoerde, en hoe zou nu een volgend Minister gehouden zijn door eene belofte van den tegenwoordigen?

De heer *Cost Jordens* meende daarentegen dat een bevredigend antwoord van den Minister op de vraag van den heer van Roijen, omtrent een bezwaar in hetwelk ook hij deelde, wel degelijk de gerezen moeijelijkheid uit den weg kon ruimen. Art. 41 kon volgens art. 58 toepasselijk worden verklaard op bestaande spoorwegen. Daardoor zou worden opgeheven de bepaling van den langeren duur der concessie; die opheffing bragt gewis schade toe en deze moet volgens art. 58 vergoed worden. Zoo althans was zijne opvatting van art. 58 der wet, en wanneer nu de Regering zeide, dat dit ook hare opvatting was, dan zou de regter wel degelijk dezen bepaalden uitleg van de bedoeling van art. 58 en 41 in overweging nemen. Spreker achtte derhalve het antwoord der Regering van groot gewigt, zonder dat dit antwoord voor eene authentieke interpretatie zou kunnen gelden.

In verband met deze wisseling van gedachten wenschte de heer *van Rijckevorsel* nog eene vraag omtrent art. 41 te doen, maar nu met het oog op *toekomstige* maatschappijen. In de concessie Sloet-Reuchlin staat geschreven, dat de naasting niet anders kan geschieden dan tegen teruggave van het niet afgeloste kapitaal; bij art. 41 is eene geheel andere berekening van den prijs der naasting tot grondslag genomen. Hoe zullen nu die twee strijdige beginselen met elkander kunnen worden vereenigd? Spreker geloofde, dat, om de bezwaren uit den weg te ruimen, de Regering zou moeten komen tot de verklaring, dat zij art. 41 zou beschouwen als niet in de wet te zijn geschreven. Maar juist daaruit bleek de onaannemelijkheid, want zoodanige verklaring zou opvolgende Ministers volstrekt niet binden.

De heer *Minister van Binnenlandsche Zaken*, thans het woord erlangd hebbende, volgde bij de verdediging der voordragt de orde waarin de verschillende sprekers hunne bezwaren hadden te kennen gegeven. Hij beantwoordde in de eerste plaats den heer van Dam van Isselt en gaf daarbij zijne verwondering te kennen, dat dit lid verklaard had, bij de beoordeeling van het wetsontwerp op een geheel onpartijdig standpunt te staan. Na den spreker gehoord te hebben, twijfelde de Minister, of een advokaat van de Rijnspoorweg-Maatschappij wel met zoo veel warmte hare partij had kunnen trekken. Het was aan die warmte dat de Minister de uitdrukking van den spreker toeschreef, dat de Ministers zich vijandig tegen den Rijnspoorweg betoond hadden. Hij moest verklaren, ook namens zijn ambtgenoot van Justitie, dat zij tegen geenerlei onderneming ingenomen waren, maar alleen het publiek belang, de openbare veiligheid en orde voor oogen hadden gehouden. Een voor een de verwijten van den heer van Dam tegen de wetsvoordragt opnoemende, betoogde de Minister, dat de tegenstanders in de voordragt zochten wat er niet in was. De Regering toch zou alleen het regt erlangen van een behoorlijk toezigt, maar de directien zouden blijven wat zij tot dusverre waren. Zelfs ging deze voordragt niet zoo ver, als waartoe sommige bepalingen voorkomende in reeds bestaande concessien aan de Regering het regt zouden geven, welke meening door den Minister werd gestaafd door voorlezing van verschillende artt. uit onderscheidene verleende concessien, o. a. ook die van den Rijnspoorweg. Het grootste bezwaar van den heer van Dam lag in art. 41 en ter opheffing daarvan beantwoordde de Minister hier de vraag door den heer van Roijen gedaan. In de eerste plaats was het de bedoeling der Regering om art. 41 op de bestaande spoorwegen niet toe te passen dan wanneer het bepaalde tijdstip voor de naasting volgens de bestaande concessien zou zijn aangebroken; doch indien de naasting vóór dien tijd dringend noodzakelijk mogt zijn, dan sprak het van zelf, dat de spoorweg-ondernemingen schadevergoeding moesten ontvangen voor de winstderving die voortvloeijen zou uit de verkorting van den duur der concessie. Dit lag ook geheel in de bedoeling der woorden van art. 58. In de tweede plaats beaamde de Minister ten volle hetgeen gezegd was omtrent de wijze van naasting. Het was zeer natuurlijk dat de kennisgeving daartoe eerst zou worden gedaan, nadat de wet de fondsen, voor die naasting benoodigd, zou hebben toegestaan. Wat de rede van den heer van Rijckevorsel betreft, antwoordde de Minister, in zoover die rede niet reeds door voorafgaande spr. beantwoord was, dat het treden in vele bijzonderheden door deze wet, een noodzakelijk gevolg was van de volledige politieregeling die het onderwerp hier had ondergaan. De Minister betoogde voorts het regt van den wetgever, gestaafd door voorbeelden uit het Staatsblad, om bestaande inrigtingen aan nieuwe bepalingen te onderwerpen. Hij geloofde niet, dat de wet op het verleenen van nieuwe concessien nadeel zou uitoefenen. Die wet was niet in strijd met de verleende concessie voor den Noorderspoorweg; want de spreker had bij vergissing de eerste concessie ingezien, daar art. 74 der gewijzigde concessie juist bevat hetgeen art. 41 der wet voorschrijft. Ten aanzien van de opmerkingen van den heer Borski, zeide de Minister dat de wet geenerlei inmenging in het financieel beheer gedoogde, hetgeen met zoovele woorden uit art. 11 der voordragt bleek.

De heer *van Rijckevorsel* erkende dat hij verzuimd had de gewijzigde concessie te raadplegen, doch nu hij deze had ingezien, las hij toch nog altijd in art. 74 dat de prijs der naasting in geen geval minder bedragen kon dan het oorspronkelijk Maatschappelijk kapitaal. Dit was geheel in strijd met het beginsel van art. 41 en nu was de vraag of de tegenwoordige wet ook niet verbindend was voor de Regering bij het sluiten van volgende concessiën, dan wel of de Regering concessiën kon sluiten, die in contradictie waren met de wet zelve.

Op deze vraag antwoordde de heer *Minister van Binnenlandsche Zaken*, dat na de aanneming der wet bepalingen, als voorkomen in art 74 der concessie, onnoodig zouden zijn, en dat men overigens zou trachten ten aanzien van dat artikel in de bedoelde concessie eene wijziging te verkrijgen, overeenkomstig met de tegenwoordige voordragt.

De heer *Minister van Justitie* zou, na de verdediging door zijn ambtgenoot, verdere verdediging onnoodig hebben geacht, indien niet een der sprekers bepaaldelijk had gedoeld op eene uitdrukking, door hem Minister in de Tweede Kamer gebezigd. In de beschuldiging, dat hij Minister zich niet verder tegen de aanneming had verzet van het amendement dat hij had afgekeurd, lag gedeeltelijk eene aanprijzing van het oorspronkelijk ontwerp boven het tegenwoordige. De vraag voor deze Kamer was evenwel niet, welk van de beide ontwerpen te verkiezen ware, maar of het tegenwoordig ontwerp van dien aard is, om in eene dringende behoefte te voorzien, en of niet bij verwerping de regeling van zoo groote belangen als het hier geldt, als het ware onmogelijk zou worden gemaakt. Om billijk te zijn in zijn oordeel moest men gebezigde uitdrukkingen beoordeelen naar omstandigheden waarin zij waren gebruikt. Een gezegde, ter bestrijding van een amendement gebezigd, kon dan ook niet worden aangenomen als een bewijs dat de Regering zelve de wet onaannemelijk acht. Ware dit het geval geweest, de Regering zou de voordragt voorzeker hebben ingetrokken. De Minister gaf voorts den heer van Rijckevorsel te kennen dat naar zijn inzien eene wijziging van art. 54 van het wetboek van koophandel noch raadzaam, noch nuttig zijn zou, omdat z. i. de natuur en de aard van de lastgeving daardoor zou worden veranderd. De Minister eindigde met te herinneren, hoe moeijelijk de taak der Regering geweest was, om deze zaak tot een goed einde te brengen, te meer omdat de aandrang tot eene strenge politiewet groot was geweest. Hij betreurde het daarom dat deze wet nu juist werd veroordeeld door hen, die een streng toezigt verlangd en het bestaan van gebreken in het bestuur der spoorwegen erkend hadden. Zoo had de heer van Dam zelf verleden jaar de gegrondheid van menige klagt tegen de Rijnspoorweg-Maatschappij beaamd en op wettelijke regeling aangedrongen, en wanneer de Minister dit herinnerde, dan was het alleen omdat de heer van Dam hem Minister in tegenspraak met zijne vroegere gezegden had trachten te brengen.

De heer *van Dam van Isselt* antwoordde hierop, dat hij steeds zoo in als buiten de Kamer verlangd had toezigt en politie-maatregelen; maar de Minister vergiste zich indien hij meende hem thans in tegenspraak met zich zelven te brengen. Hij nam geen enkel woord terug van hetgeen hij vroeger had gezegd, en hij had heden slechts geprotesteerd tegen de almagt der Regering, die alle gezag aan zich trok en alle verantwoordelijkheid op de schouders van derden laadde. Hij zou nu zwijgen, maar met het oog op het slot zijner eerste rede herhalen, dat naar zijne innige overtuiging deze wet, hoe sierlijk ook verdedigd en hoe liefelijk ook ingekleed, tot oneer zou strekken van het Vaderland, vooral in het oog van vreemdelingen.

De heer *Cremers* maakte nog eene korte opmerking met betrekking tot art. 41. De beschouwingen van den heer van Rijckevorsel hadden bij hem zwaar gewogen; ook hij meende dat het regt van naasting de aanvrage van nieuwe concessiën zou tegenhouden, en dat het regt tevens schadelijk zou werken voor de bestaande spoorwegen. Hij gaf derhalve in bedenking om, indien blijken mogt dat art. 41 niet werkte in het belang van den aanleg van spoorwegen, dat art. bij eene nadere wet te wijzigen.

De heer *Minister van Binnenlandsche Zaken* verklaarde hierop dat indien mogt blijken dat spoorwegen niet anders waren te verkrijgen, dan met afwijking van art. 41, in de concessie zoodanige afwijking kon worden bepaald, welke afwijking dan tevens aan de goedkeuring der Staten-Generaal zou worden onderworpen.

Niemand meer het woord vragende, werden de debatten gesloten verklaard en werd het wetsontwerp *aangenomen* met 19 tegen 9 stemmen.

Voor stemden de heeren Cremers, Cost Jordens, Loopuyt, van Goltstein van Oldenaller, van Rhemen van Rhemenshuizen, v. d. Oudermeulen, van Sasse van Ysselt, 't Hooft van Benthuizen, van Eysinga, van Weel, van Meeuwen, van der Leck de Clercq, Tonckens, de Vos van Steenwijk, van Heeckeren van Wassenaar, van Beeck Vollenhoven, van Roijen, van Andringa de Kempenaer en de Voorzitter.

Tegen stemden de heeren van Wessem, Blankenheym, van Rijckevorsel, van Dam van Isselt, Hartevelt, Regout, Borski, van den Dries en de Villers de Pité.

De Vergadering is daarna tot nadere bijeenroeping gescheiden.

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.